

ek

tegség
unk annak az előt...

ÉOL

nu haza-
ett

zeptember 8.
itkár hazakerke...

berális párt
ogramját

zeptember 8. A
r 17-i állandó bi...

lváltozások
metországa

Gazdasági és
alapítják, hogy a...

ern Vilmost, az
a kolozsvári...

„Sibériai gar
ak legújabb mű...

es Lapkiadó Rt.
Strada Baron...

Taxa postală
plăteie în num.
No. 224.713-929.

Szerkesztőség
és kiadóhiva-
tal: Cluj-Ko-
lozsvár, Stra-
da Baron L. Pop (v. Brassai-n.) 10.
Telefon: 9-77. Előfizetési árak:
Havonta 110, negyedévre 320, fél-
évre 600, egészévre 1200 lej. K
földre: Havonta 1, negyedévr
félre 6, egészévre 10 dollár.
detések díjszabás szerint. Az „
KELET” az erdélyi és bánst
zsidóság egyetlen napilapja. Ci
keink utánnomását csak a fo
rás megjelölésével engedjük meg

UJ KELET

ZSIDÓPOLITIKAI NAPILAP

Bérmentlen
leveleket nem
fogadunk el.
Kéziratok
megőrzését és visszaküldését nem
vállaljuk. Főszerkesztő dr. Marton
Ernö. Felelős szerkesztő Jámbor
Ferenc. Bukaresti szerkesztő: Hát-
szegi Ernő, Str. Matei Millo 18.

Kedd, 1933 szept. 12.

5693. ÉV ELUL 21. XVI. ÉVF. 208 SZÁM.

A pápa mellettünk

Másképp hangzik, ha a zsidók mondjuk és másképp, ha a pápa mondja.
Mert mondhatnánk mi is, de őszentsége mondja a római Central News szerint így:
„Hírek érkeznek hozzám Németországból, hogy a zsidók üldözése még mindig folytatódik. Szegénységi bizonyítványa ez a nagy és kultivált népnek. Jézus Krisztus, a szent család, az apostolok, a próféták és sokan a szentek közül zsidóktól származnak. A Biblia is eredetijében héber mű. Az árja fajtáknak abszolúte semmi joguk ahhoz, hogy a semiták fölé helyezték magukat.”
Mi is azt mondjuk, hogy nem üres frázis, amikor azt valljuk, hogy Isten bennünket kiválasztotta. Szenvedéseink, népségünkhöz és annak erkölcsiéhez való ragaszkodásunk bizonyítja, hogy mások vagyunk. Mások, de nem különbek. Nem különbek, de nem is silányabbak.
Mi mondjuk és a katolikus egyház legfőbb méltósága hangsúlyozottan helybenhagyja.
Ha mi mondjuk: védekezés. De arról a magaslatról, ahol a pápa áll, onnan már támadás.
Támadás egy szellem ellen, amely hazug, kétségbeesett és a haladás világában tarthatatlan. Bennünket véd őszentsége, de alapjában az igazságot védelmezi.

Ukáz a tőzsdén

Egy vicces hír Németországból:
A nagybankok utasítást kaptak, hogy igyekezzenek a tőzsdéi árakat tartani, mert lehetetlen, hogy a tőzsdéi kurzusok alakulása ellentmondásba jöjjön a hivatalos gazdasági jelentések tendenciájával.
Ez már az örültség olyan foka, amin csak nevetni lehet.
Hitler betömte nemzeti pántlikával az éhes szájakat. Vagy legalább is elnémította.
De hogy parancsot adjon, mennyire kell jegeznie a tőzsdén a papírokat: ez már olyan kísérlet, amin megtörjük a kiméletlenség és vadállatiaság ideológiját.
A tőzsdepapírok, ebben igaza van Hitlernek, visszautikózik és elárulják valamely ország belső helyzetét. Éppugy elárulják, mint azok az írók és újságírók, akiket a koncentrációs táborokba internáltak.
A különbség csak az, hogy a papírokat nem lehet internálni nem lehet halálra korbácsolni. A tőzsdepapírok beszélnek és sikra szállnak az éhezni nemet nép érdekében.

Mi lesz azután?

Mi lesz azután, ha majd Hitlerék elkergetik?
Az angol szocialista sajtóorgánumok teszik fel ezt a kérdést, noha nem úgy néz ki a helyzet, mintha rövidesen aktuális volna ez a kérdés.
Az egyik lap így ír:
„Máris idejét látjuk annak, hogy a progresszív élet teoretikusai leszögezzék a célt, amelyet követni kell, ha majd a német tömegek öntudatába vissza fog térni az igazi forradalom gondolata. Kétségtelen, hogy aki ma demokráciáról beszél a német dolgozók előtt, azt kinevetik. Demokrácia nem jöhet a közeljövőben: a weimari alkotmányunk vége. Nem azért, mintha a tömegek rajongának a diktatúráért, de egy borzalmas taulsággal gazdagodtak és ez: hogy nem lehet nagybirtokosok és nagytőkésékek uralmába beleilleszteni a demokráciát.”
„Mi lesz tehát ezután? — kérdi még egyszer az újság.
„Nem lehet más — feleli — minthogy Németországban fel kell osztani a nagybirtokot és rendezni kell a telek és lakásproblémát. Szocializálni kell a legfontosabb iparokat, természetesen szocializálni a bankokat, állami monopóliumokat kell teremteni, stabilizálni kell a

Az egyenes adó leépítését javasolja Argetoianu

A volt pénzügyminiszter nem helyesli a külföldi tartozások fizetésének felfüggesztését

Bucuresti-Bukarest, szeptember 11.
A krajovai kereskedők tegnap gyűlést tartottak, amelyre meghívták Argetoianu-t is. A volt pénzügyminiszter kijelentette, hogy a román gazdasági élet csak akkor normalizálódhatik, ha előzőleg likvidálják a multat. A tartozásokat egyszerre és gyors törvényhozással kell elintézni. Nemzetközi megoldás nincs ma a vál-

ságra, tehát nemzeti keretek között állam hitel segítségével kell enyhíteni a helyzetet. Szükség van magánhitelre. Rosszul tették azok, akik felfüggesztették a külföldi tartozások fizetését.
Normális költségvetés a jövőben nem képzelhető el az adórendszer megreformálása nélkül. A mai időknek csak az indirekt adó felel meg.

Mihalache hiába reklamálja a lej devalorizálását

Még mindig nem hajlandók tárgyalni Romániával a külföldi hitelezők

Bucuresti-Bukarest, szeptember 11. (Az Uj Kelet tud.) Politikai körökben élénken kommentálják a nyilatkozatot, a melyet Mihalache tett a nemzeti paraszt párt muselemgyei kongresszusán. A pénzügyi helyzetről beszélt, a volt belügyminiszter kijelentette, hogy nincs semmi értelme a 310-es árfolyamon tartani a lejt, amely mindenképpen megérett a devalorizálásra. Csupán a megfelelő pillanatot kell jól megválasztani ahhoz, hogy ez a devalorizálás jótékonyan hasson ki a gazdasági és pénzügyi életre.
Az Adeverul hivatalos forrásra hivatkozva, siet megállapítani, hogy Mihalache csupán magánvéleményének adott kifejezést, amely a legkevésbé sem változtatja meg a kormányzat az a kategorikus elhatározását, hogy a lej stabilitását megvédi.

kérdésnek felfüggesztését. A napilapok egyébként megállapítják, hogy a nemzeti parasztpárt cämpulungi gyűlésén 62 besz. arabiai, bukovinai és regáti képviselő vett részt, tehát olyan erő, amelyet a kormány nem ignorálhat. Mihalache beszédéből kitűnik, hogy a parasztpárti vezér jobbra toldott el.

Bucuresti-Bukarest, szeptember 11. Hétfőn az esti órákig nem érkezett Párizsból értesítés arra vonatkozólag, hogy a külföldi hitelezők hajlandók voltak-e feladni merev álláspontjukat és tárgyalásba bocsátkozni a román kiküldöttekkel a román tartozások fizetési feltételeinek enyhítéséről.

Autószerencsétlenség áldozata lett a letelai papírgyár vezérigazgatója

Bucuresti-Bukarest, szeptember 11. (Az Uj Kelet tud.) A Bacau-Letea közötti országuton borzalmas autókatasztrófa történt. Giovanni Paciento, a letelai papírgyár vezérigazgatója és Bodor Ignác, a gyár üzemfőnöke, vasárnap délután magánúgyben Bacauba jártak. A késő esti órákban indultak vissza autón Letea felé. Az irtoztos sebességgel száguldó autó egy fordulatnál nekirohant egy távirópóznának, mire széles ívben az árokba fordult, maga alá temetve utasait. Paciento vezérigazgató azonnal meghalt, Bodor üzemvezető életveszélyesen megsebesült.

dolgozók politikai uralmát egy átmeneti diktatúrával, amelynek célja nem lehet más, mint a szabad demokrata állam. A rendőrséget, a hadsereget, az igazságszolgáltatást, az állami apparátust, az iskolát és gazdasági életet úgy kell megszervezni, hogy ezek abszolút biztos garanciái legyenek a demokrata államnak.”
Egy másik újság felveti a kérdést: „Nem jelent-e veszedelemet az új diktatúra?”
Erre is megfelel: „Az új diktatúra szel lemeben nem lesz semmi, ami reakciós, Ezért minél közelebb ér a diktatúra céljához, annál lazábbá válik. Oroszország rossz példa és pedig azért, mert itt 110

millió paraszt, aki a legprimitívebb életet élte, valósággal elnyomná a tízmillió ipari proletáriátust, akinek ma is főmunkája, hogy európaivá fejlessze az elhanyagolt roppant birodalmat. Más struktúrája van azonban az európai országoknak, főleg Németországnak, ahol 95 százaléka a népek kapitalistaellenes.”
Ime, máris a hitleri uralom elején felbukkan a kérdés: mi történik majd ennek a rendszernek a megsemmisülése után?
A legszebb likvidálása Hitleréknek azonban nem lehet más, minthogy olyan kurzus jöjjön a helyébe, amely végül helyet adjon az igazi demokráciának.

VILÁG TÜKRE

Sir Edward Grey

Hirt adtunk róla, hogy Sir Edward Grey, a világháború kitörésekor Anglia külügyminisztere 71 éves korában meghalt Falodon Hallban, a birtokán. Az a politikai-generáció, amely a háború kitörésekor, 1914-ben államaik sorsát irányította, lassan kihálóban van. Némelyek még van propagandisztikus befolyásuk az ügyekre, aktív politikát azonban nagyon kevesen folytatnak és évről-évre olvasunk, hol az egyik, hol a másik politikus és államférfi haláláról. Hiába, a természet megköveteli a maga vámját és az irányítást már a feltörekvő új generáció vette a kezébe. A régi nagy politikai alakok azonban elveikkel, taktikájukkal és gyakorlati munkájukkal mindig is történelmi szerepet fognak betölteni, bár hogy is alakítsa az új nemzedék azt a politikát, amit egyfelől a fejlődés másrészt a nép karaktere diktál az irányítókra.

Husz évvel ezelőtt lord Grey egyike volt a világ legismertebb államférfiainak. Külügyminisztere volt a brit királyságnak és abban az időben az ő méltósága és tisztje egyike volt a legfontosabbaknak, amit el lehet érni a világpolitikában. Nem volt ugynevezett szakmai külpolitikus. A parlamenti pályát is a rendes szokott úton tette meg. 1862 április 22-én született Oxfordban, gazdag és nagymultu családból. 1885-ben, tehát 23 éves korában került az alsóházba, mint a liberális párt képviselője. 1892-ben a Külügyi Hivatal parlamenti államtitkára lord Rosebery alatt. 1895-ben távozik ebből a méltóságból, hogy 1905-ben, amikor a liberálisok vannak kormányon, mint külügyminiszter lépjen a kormányba. 1905-től 1916-ig állott a külügyek élén, olyan időben, amikor az európai konfliktusok állandóan kifejeződtek. Konfliktusok, amelyek a végén a világháborúhoz vezettek. A történelemben lord Grey egy fog szerepelni, mint az angol hadüzenet minisztere.

A háború kitörésekor lord Grey a központi hatalmak leggyűlöltebb alakja volt. Különösen a németek gyűlölték. A karrikatúrák ezreit rajzolták róla és őt vádolták azzal, hogy a háború világháborúvá szélesedett és azzal is, hogy nem likvidálták néhány hónap alatt, mint ahogy azt általában elképzelték. A németek egy állították be az angol külügyminiszter szerepét, hogy Grey az a pók, amely áldozatára leselkedik. A legraffináltabb diplomácia mesterét látták benne, aki pokoli művészettel csalja meg ellenfeleit, mialatt ő maga az ártatlanság mezébe burkolózik. Később azonban felismerték benne azt az államférfiut, aki maga is eszköze az eseményeknek.
Bizonyos, hogy lord Grey maga is tudta ezt és bizonyára érezte, hogy a fél-szabadult elemeknek már nem tud parancsolni. Angliában nyílt titok volt, hogy nem is annyira Grey, mint inkább államtitkárai, Crowe és Nicolson voltak a Foreign Office igazi tényezői. Azóta kiadták már a háború keletkezésére vonatkozó angol dokumentumokat és ezekből nyilvánvaló, hogy Grey nem volt teljesen ura és irányítója annak a politikának, amelylyel egyfelől megvádolták és amely miatt másfelől sokan dicsérték.

Amikor Grey elfoglalta miniszteri széket, Nagybritannia és Franciaország között már meg volt a szövetség. A konzervatív kormány kötötte meg és az öreg lord Rosebery, akit nagystílű államférfiúnak ismertek az egész világon, annak idején kijelentette, hogy az antant megkötése alapjában véve háborút jelent Németország ellen, amely akkor a hadifelszerelések dolgában már ott tartott, hogy az európai háború elkerülhetetlen lett.
Lord Grey ezt a kettős szövetséget egy hármassal szövetéssel építette ki és pedig az angol-orosz megállapodással. 1907-ben, Perzsia miatt, ahol az angol érdekek erősen érintve voltak. 1911-ben ütött ki a Marokkó-krízis, amelynek során Anglia

METALLUX

mindent tisztít

erősen segítségére volt Franciaországnak. Itt mélyült ki azután a két nagyhatalom közötti viszony. Ezt olyan ügyesen tudta Grey leplezni, hogy amikor 1914-ben kiütött a háború, Németország még nem tudta, hogy Franciaország és Anglia minden körülmények között belép a háborúba, minthogy erre a két állam szigorú szerződésben kötelezte magát. Az angol kabinetben sem volt meg az az egység, ami minden háborús fél kormányában kell, hogy meg legyen. A kabinetben részleges krízis tört ki és három miniszter ki is lépett a kormányból. Bizonyos, hogy még többen követték volna példájukat, ha a németek nem követik el azt a hallatlan nemzetközi sérelmet, hogy bevonultak semleges területre, Belgiumba. Sir Edvard Greyt ez kisegítette zavarából. Nagy alsóházi beszédében az egész világ előtt tárta fel a német militarizmus nemzetközi jogtörését és ezzel olyan hangulatot teremtett magának, amely elhallgattatott minden kritikát.

1916-ban távoznia kellett, minthogy a kormány elnöke, Asquith, kénytelen volt lemondania. Azóta a pártban sem dolgozott észrevehető módon. Tizenhét év múlt el azóta, hogy elhagyta az aktív politikai működés színterét. Azóta minden működése abból állott, hogy megírta a memoárjait és folytatta kedvenc sportját, a horgászatot, amelyet a legnagyobb krízisek idején is irigyléreméltó nyugalommal gyakorolt. Ellenségei azt mondták, hogy semmiben sem jutott túl a középszerűsége, a horgászat területén azonban mester volt. Az utóbbi időben régi agybántalmait kinoxták és közel volt a megvakuláshoz.

Angliában nagy gyászot keltett lord Grey halála. Macdonald miniszterelnök, aki ezidőszent, a Balmoral-kastélyban, a király vendége, az újságban nyilatkozott az elhunyt államférfiről. Ezeket mondotta:

— Ugy érzem hogy közelünk minden pártjának érzelmeit tolmácsolom, amikor azt mondom, hogy lord Grey politikájában és közéleti munkásságában kifejezte egy igazi angol előkelőségét, megbízhatóságát, szolidaritását és világos gondolkodását. A legjobb angol tradíciók viselője volt.

A Forreigne Office nevében Sir John Simon külügyminiszter pedig ezt a burcsuzató néhány mondatot tette közzé:

„Sohol lord Grey halálának híre nem okozhatott mélyebb gyászot, mint a külügyi hivatalban. Ugy ismerték őt ezen a helyen, mint a tiszta és világos jellem legértékesebb megtestesítőjét s így ismerte őt a külföld is. Az a z a z a z volt, aki nem törődött külsőségekkel és hiúságokkal. Legnagyobb öröme az volt, ha igaz barátságra talált, ha a természet ölen élhetett és ha jót tehetett hazájának.”

Ha
butorait
időnk vásárolja
3 hónapra van

1. Minőségben elsőrendűt kap!
2. Otthona izléses lesz!
3. Kézpénzért nagyon olcsón és hitelbe is kedvező feltételek mellett vásárolható!

Székely és Réll
Butorgyár R. T.
Targu-Mures, Bucuresti,
Brasov.

Mit határozott a 18. cionista kongresszus?

A cionista gazdasági politika irányvonalai

A kongresszus energikus határozatokban szögezte le a Cionista Szervezet gazdasági politikáját és a kormánnyal szembeni követeléseit az országépítés egészséges gazdasági fejlődésének biztosítására

Cluj-Kolozsvár, szeptember 11. A Prágai cionista kongresszus rendkívül nagyjelentőségű határozatokat hozott a zsidó országépítés gazdasági és kolonizációs kérdéseiben. A Keren Hajjeszod munkájáról szóló határozati javaslatban a kongresszus felhívja a cionista szervezetet és az egész zsidóvilágot összes erőinek nemzeti alapokra való koncentrálására, miután Palesztina fejlődése és a zsidó nép helyzete rendkívüli erőfeszítéseket követel a Keren Hajjeszod munkalehetőségei terén és súlyos feladatot ró a zsidóságra a német zsidók palesztinai letelepítése.

A kongresszus megerősíti ama régebbi határozatát, hogy minden cionista köteles eleget tenni a Keren Hajjeszod fizetési kötelezettségének. A passzív választójognak is előfeltétele ez.

A gazdasági határozatok Dr. Rottenstreich, a városi kolonizáció és ipariügyi bizottság referensének előterjesztésére a kongresszus számos határozatot hozott, melyekben leszögezték a cionista gazdasági politika irányvonalaikat. A határozati javaslatban a kongresszus elégtétellel állapítja meg Palesztina kedvező gazdasági fejlődését az utolsó két esztendőben. Számos új ipari vállalat létesült, míg a meglévőket kiépítették és megnagyobbították. A Jisuv nemcsak, hogy likvidálta a munkanélküliséget, hanem az új bevándorlók számára is munkát és egzisztenciát teremtett, ezenfelül pedig állandóan növekedő munkashiány van az országban. A városi munkások letelepítése, azoknak megalapozása és ellenálló-képességének megerősítése terén is nagy fejlődés mutatkozott. A Jisuv kon-szolidálása, valamint az objektív gazdasági feltételek lényeges javulása — haifai kikötő, Jordán-művek, Pipe-Líne stb. — új, széles perspektívákat nyitnak meg Erec Jisraél további gazdasági fellendülése számára.

Aggodalmat kellő jelenségek

Ezzel egyidejűleg a kongresszus aggodalommal állapít meg olyan jelenségeket, melyek alkalmasak lehetnek az ország egészséges gazdasági fejlődésének megzavarására és veszélyeztetésére.

A zsidó bevándorlás korlátozása, a kormány helytelen vám- és kereskedelmi politikája, a lelkiismeretlen földspekuláció — mely különösen Tel-Avivban tiszteresére srófolta fel az árakat — a felelőtlen bérzorsora — mely ugyan-csak Tel-Avivban nyomja fel a lakások árát, a hosszú- és középlejártu ipari és építkezési hitelek nagy hiánya, az investálni akaró tőkészek számára való autoritativ felvilágosítások és utba-jezítások hiánya, a Cionista Szervezet által létesített bank- és pénzügyintézet hiányos tevékenysége, a bevándorlók-nak egészségtelenül túlzott koncentrá-lása Tel-Avivban és más városoknak, mindenek előtt Haifának, az elhanyagolása, — mind olyan jelenségek, melyek károsan befolyásolják az ország egészséges gazdasági fejlődését és amelyek ellentétben állanak a Jisuv nemzeti és gazdasági érdekeivel.

A kongresszus abban látja az új exekutív centrális feladatát, hogy az országba önzőlk tőkét és embereket egy-egy egyszerű gazdasági építéshez vezesse, egy egészséges rétegződésbe osztálvöz-zo a cionizmus szellemének megfelelően.

Ebből a célból gazdasági tanács létesítendő, melyben a gazdasági élet hivatatott személyiségei és a telepítési szervezetek reprezentánsai fognak helyet foglalni és amelynek feladatai a következők lesznek:

- a) öt éves gazdasági munkaterv és fejlesztési program kidolgozása.
- b) tervszerű koordinálása a különböző gazdasági és telepítési intézmények tevékenységének;
- c) az investálást kereső tőke irányítása és egy racionális, autoritativ

gazdasági információs szolgálat megszervezése Palesztinában, valamint a galuth nagyobb centrumaiban, továbbá a meglévő információs intézetek koordinálása;

d) a palesztinai termékek és gyártmányok lerakatának beszerzése, a tocereth haarec propagálása és terjesztése.

e) a kereskedelmi és importkapcsolatok előmozdítása azon országokkal, melyek palesztinai árukat vásárolnak;

f) a palesztinai kereskedelmi kamarák alapítása és előmozdítása a különböző országokban a c) és d) pontokban vázolt feladatok elősegítésére;

g) az exekutívnek tanácsokkal való ellátása a kormánnyal folytatandó tárgyalások tekintetében;

h) a meglévő telepítési és földvásárlási vállalatok felügyelete. A közvélemény óvása a spekulatív jellegű vállalkozásoktól;

i) központi földvásárlási jelzálogintézet létesítése;

j) meghatározása azoknak az irányvonalaknak, melyek a Cionista Szervezet társasainak tevékenységét irányozzák és vezessék a bankokban és a pénzügyi intézetekben.

k) a kereskedelem ügyében a következő határozatokat hozta a kongresszus:

A kormánytól elvárja a prágai cionista kongresszus, hogy az eddigig fokozottabb mértékben támogassa Palesztina fejlődő iparát. Ennek érdekében a következő intézkedéseket tartja szükségesnek:

- a) vámrendszer és vámeljárás megváltoztatását a belföldi ipar javára, iparnevelő védővámok bevezetését, a belföldi ipar megvédését mindenféle dumping ellen; b) az export előmozdítását az ország passzív kereskedelmi mérlegének kiegyenlítésére; c) a kormány szükségleteinek főleg belföldi termékekkel való fedezését, d) a szomszédállamokkal való kereskedelmi szerződés megkötését, meghosszabbítását és kiterjesztését; e) a közlekedési országokkal való kereskedelmi forgalom megerősítését a posta- és szállítási illetékek leszállítását megfelelő egyezmények révén; f) a mezőgazdasági és ipari gépek és gépalkatrészek teljes vámmentesítését; g) a vám alá eső nyersanyagokból készülő exportáruk vámilletékének visszaszolgáltatását; h) külön ügyosztály létesítését a kereskedelem és ipar számára; i) iparosok és szakmunkások bevándorlásának megkönnyítését.

Oroszországba akarta kimenteni a németországi kommunista párt pénzt egyik vezér

Lengyelországban meggyilkolták, kirabolták és a holttestét a Visztulába dobták

Varsó, szeptember 11. A Visztula folyó két héttel ezelőtt egy férfi holttestét találták, melynek személyazonosságát nem tudták megállapítani. A rendőrség azóta nyomozott a titokzatos holttest ügyében és szenzációs megállapítást tett. Minden jel arra vall, hogy a holttest egy nemrég Németországból elmenekült kommunista vezéré, ki nagy szerepet játszott a Hitler előtti politikai életben és akit kegyetlen módon meggyilkoltak s holttestét a folyóba dobták.

A holttesten tisztán felismerhetők azok a sebek, amelyeket a gyilkosok ejtettek. Az ügynek a legszenzációsabb része annak a ténynek a megállapítása, hogy a meggyilkolt ember a német kom-

munistá párt pénzt csempészte át Németországból Lengyelországba, ahonnan — minden valószínűség szerint — Oroszországba akarta vinni. — A gyilkosok ezt a hatalmas pénzösszeget elrabolták a kommunista vezértől.

A varsói rendőrség teljes apparátussal nyomozza a rablógyilkosokat. A napokban nyilvánosságra hozzák a kirabolt s meggyilkolt kommunista vezér nevét is.

— Egyre erősödik Amerikában az álmokorság. Londonból jelentik: Az amerikai St. Louisban az államkórház megbetegedettek száma közel hétszázra emelkedett. Eddig 102 halálos áldozata van a járványnak.

**AZ ÜLŐ
ÉLETMÓD
VESZÉLYEI**

A mozgás hiánya, amely bizonyos foglalkozási ágak üzésével jár, a vérben húgysavat halmoz fel. Ez előbb-utóbb általános rosszulléti állapotot vagy helyi bántalmakat, mint: reuma, farzsába, köszvény, von maga után és igen gyakran a végzetessé válható érelmeszesedésre vezet.

Dr. Fleury egyetemi tanár a párisi tudományos akadémián tartott előadásai alkalmával rámutatott az ülő életmód veszélyeire. Ugyanakkor megmagyarázta azt is, hogy az ülő életmódot élő embereknek, de általában mindenkinek, aki 40 éven felül van, URODONAL-t kell szednie, mert az a húgysav leghatásosabb megbontója.

URODONAL

elejét veszi a köszvénynek, húgysavlerakodásnak, epekőnek, reumának és vesebántalmaknak, valamint a már meglévő ilyen betegségeket kigyógyítja.

Kapható gyógyszerárakban és drogériákban

Mis

Az alkotm
király elisr

București-Bu
(Az Uj Kelet
letesen ismert
ben Vaida mi
reskedelmi és
vatalnokai
gyelemben az o
tagozódását,
ban ugyan
célzott arra,
tulságosan so
már pedig, a
pártolási törvé
mogatóását élve
vállalatokat a
felvételénél az
ben részesítésk
kimos feltűnést

Misu W

„Miniszter
Előttém van
nagykereskedel
intézet, utasít
zet alkalmazá
tartsanak sze
számárányokat,
annak idején
Annyira sz
hogy nem hi
Most azonban
példány, ame

A nyomtatvány
huzva áll: „bi
Az intellektu
dalmas aránya
sek utján való
igyekezet anny
lepő az, miért
nak tekinteni e
levelet. Miért b
kába burkolni
amely alkalmas
munkanélkülisé

Ugy látszik, l
miniszterelnö
aziránt, vaj
ajánlások m

Mert a hábo
meg, hogy a m
illető legfelső
származáson al
nak tenni ez
Elismerem, hog
kormányzásti ak
ma és nem jele
cialban. De elis
amennyiben
volna neki, t
len, de egye

A körrendelet
elnök aláírását
fontosságára és
vesztem magam
meginterpállja

Az ö
isk
tank
LEPA

Minden vevő
jegyet és továb
betétkönyvet

Misu Weissmann feltűnést keltő replikája a zsidó tisztviselők ellen irányuló miniszterelnöki körlevélre

Az alkotmány nem ismer etnikai különbséget az ország polgárai között. Már I. Károly király elismerte a zsidó lakosságnak a munkához való jogát, mindenféle megszorítás nélkül

Bucuresti-Bukarest, szeptember 11. (Az Uj Kelet tud.) Annak idején részletesen ismertették a körlevél, amelyben Vaida miniszterelnök felhívta a kereskedelmi és iparvállalatokat, hogy kivétel nélkül alkalmazásánál vegyék figyelembe az ország lakosságának etnikai tagozódását. A körlevél burkolt formában ugyan, de annál határozottabban szólott arra, hogy egyes vállalatoknál túlságosan sok zsidó alkalmazott van, már pedig a körlevél szerint, „az iparpártolási törvény is kötelezi az állam támogatását élvező kereskedelmi és iparvállalatokat arra, hogy alkalmazottaik felvételénél az autochton elemet előnyben részesítsék”. A körrendelet érthetően kinos feltűnést keltett a zsidó lakosság

körében, amely egész joggal láthatta e körrendeletben az aktív antiszemitizmus politikájának beköszöntését ebben az országban.

Misu Weissmann, a neves zsidó országgyűlési képviselő most a parlament előnye útján interpellációt juttatott el ebben a kérdésben Vajda Sándor miniszterelnökhöz. Misu Weissmann finom logikával és alapos jogi okfejtéssel mutatja ki ebben az interpellációban a miniszterelnöki körlevél tarthatatlanságát, rámutatva arra, hogy mennyire alaptalanság azok a fellelések, amelyekből kiindulva most már a magánvállalatok a zsidókat is le akarják zárni a zsidó ifjúság elől. Az interpelláció a következőképpen hangzik:

Misu Weissmann interpellációja a „bizalmas” rendeletről

„Miniszterelnök Ur! Elöttem van a körlevél, amelyet Ön a nagykereskedelmi és ipari vállalatokhoz intézett, utasítva őket, hogy a személyzet alkalmazásánál saját érdekükben tartsanak szem előtt bizonyos etnikai számarányokat. A lapokból értesültem annak idején erről a körrendeletéről.

Anyira szenzációsnak tűnt akkor, hogy nem hittem autentikusságában. Most azonban előttem van belőle egy példány, amely az Ön saját aláírását viseli.

A nyomtatvány szelén többszörösen aláhúzza azt: „bizalmas, szigorúan titkos”. Az intellektuális munkanélküliség fájdalmas arányainak törvényes intézkedések útján való lecsökkentésére irányuló igyekezet annyira természetes, hogy meglepő az, miért kell bizalmasnak és titkosnak tekinteni egy ezzel kapcsolatos körlevelet. Miért bizalmas körrendelet árnyékába burkolni egy olyan intézkedést, amely alkalmas arra, hogy enyhítsen a munkanélküliségen?

Ugy látszik, hogy Ön saját maga is, miniszterelnök ur, tájékozatlan volt az iránt, vajjon a levelében foglalt ajánlások megengedhetők és törvényesek-e?

Mert a háború óta elsősorban történik meg, hogy a miniszterelnöki helyet megillető legfelsőbb autoritással etnikai származáson alapuló különbséget próbálnak tenni ezen ország polgárai között. Elismerem, hogy a körlevél nem bír egy kormányzati aktus jellegével. Nincs száma és nem jelent meg a Monitorul Oficialban. De elismerem, hogy amennyiben ezt a jelleget adták volna neki, úgy nemcsak törvénytelen, de egyenesen alkotmányellenes volna.

A körrendelet mindenestre a miniszterelnök aláírását viseli. Eppen ezen aláírás fontosságára és értékére való tekintettel veszem magamnak a bátorságot, hogy meginterpelláljam Önt, egyelőre ezen az

úton ama nyilvánvaló ellentmondás tekintetében, amely a körlevél által bevezetni kívánt rendszer és az ország alkotmányából eredő polgári jogegyenlőség között fennáll.

Mit mond az alkotmány Az alkotmány 5-ik szakasza határozottan „románokról” beszél, etnikai származásra, anyanyelvre, vagy vallásra való tekintet nélkül. Eppen azt a kritériumot zárja ki tehát, amelyet a kérdéses körrendelet igyekszik most bevezetni. De eltekintve az alapvető alkotmányjogi elvektől, engedje meg, miniszterelnök ur, hogy hozzászóljak magához a kérdés lényegéhez.

Önök az az impressziója, hogy bizonyos etnikai elem — hogy a körrendelet stílusában beszéljek — meghaladja az „autochton többség” és az illető etnikai kisebbség között az országban fennálló arányszámot.

Lehetséges. A kérdést azonban nem lehet csak egy bizonyos oldalról, egy bizonyos nézőszögből megvilágítani. Az ország lakosságának csaknem 80 százalékát alkotja a parasztság, amely ura az általa megdolgozott földnek.

Az Ön körlevelében kitérte etnikai elem nincs képviselve ebben a földműves rétegben, történelmi, politikai és jogi okoknál fogva.

Az a bizonyos etnikai elem, a dolgok alakulása folytán, túlnyomó többségében városokban lakik. Ha tehát bizonyos arányosságról egyáltalán szó lehet, úgy a legrosszabb esetben is a városok lakosságának összetételét, nem pedig az egész ország népességének számarányát kellene figyelembe venni.

Ahonnán „az a bizonyos etnikai elem” ki van zárva

A kérdés azonban még ebben a formában sincs helyesen beállítva. Bár az a bizonyos etnikai elem, amelyet Ön szerint egyes vállalatoknál előnyben részesítenek — mindenféle számarányra való tekintet nélkül vesz részt az állam terheinek viselésében, teljesen ki van zárva az állam hatalmas közigazgatási apparátusából. Nem a törvény útján, amely nem tesz különbséget, hanem a valóságban.

Ezt a bizonyos etnikai elemet csak egészen kivételes esetekben, egészen elenyésző számban fogja Ön képviselve találni a különböző közigazgatási ágakban.

Míg az autochton elem — ismét a körrendelet szakkifejezését használom — a maga egész technikai bizonytalanságával és jogi pontatlanságával együtt — elhelyezkedésre talál az igazságszolgáltatásban és a hadseregben, a vasutaknál, közszolgálat és megyei közigazgatásoknál, addig ezek az ágak hermetikusan el vannak zárva a másik etnikai elem elől. De nemcsak tisztviselők százszázalékos foglalkoztatási állami hivatalok, hanem a nagy, kommercializált üzemek is az állam érdekeltségű autonóm intézetek, vagy a legkevésbé is hivatalos jelleggel bíró vállalatok nem vesznek fel alkalmazottakat, akik eszarmazás tekintetében ama bizonyos etnikai elemhez tartoznak.

Akik nem kaptak körlevelet A körrendeletnek kezelméhez eljuttott példány nem származik sem a Banca Natională-tól, vagy akár a Banca Româ-

nească-tól. Valószínűleg sem egyik, sem másik nem kapott körlevelet, amelyben felhívták volna figyelmüket egy másik igazságtalanságra, azaz arra, hogy tisztviselői karukból teljesen hiányzik az a bizonyos etnikai elemhez tartozó lakosság, amely akárhogyan is, az ország összlakosságának bizonyos százalékát alkotja. Etnikai arányosság alkalmazását kérem az egész országra való hivatkozással egy olyan városban, mint Jasi, több mint igazságtalanság, ha meggondoljuk például, hogy Targu-Jiuiban vagy Severinben ez az etnikai elem egyáltalában nincs képviselve.

Ha mégis teljes tisztelettel, de teljes energiával is kérem az ország miniszterelnökét, hogy gondolkozzék a dolgok fölött és győződjék meg arról, hogy mennyire hibás különbséget tenni az ország polgárai között, midőn a munkához és élethez való joguk gyakorlásáról van szó. — nem veszem szem elől a munkanélküliség problémájának létezését és a miniszterelnök jogos igyekezetét sem, hogy törvényes kezdeményezésekkel, intézkedésekkel és rendszabályokkal azt a legmegfelelőbb formában megoldani próbálja. De ne történjék ez olyan magánlevelek formájában, amelyek teljesen összeférhetetlenek az alkotmány alapvető rendelkezéseivel, a kormányon levő párt törvénytisztelő, demokratikus ideológiájával és különösképpen nem „titkos”, „szigorúan bizalmas” intézkedések formájában.

Egyes ellenzéki pártok vezetői, akikkel ezt a kérdést megvitattam, úgy magyarázták a miniszterelnök körlevelének kibocsátását, hogy ez egy közelről várt politikai esemény szimptomája. Én nem kívánok polemizálni ebben a kérdésben, vagy akár ellenzéki beszédet valamely kormánnyal szemben, de megvédek egy lakosságot, amelynek joga van a munkához és az élethez s amelynek a létért folyta-

Most jelent meg: Minden eddigi romániai könyvszennézésért felülmúló szenzációs könyvújdonosság!!

KÖVESS ISTVÁN:

A vörös fogaskerék

(500 nap Lenin országában)

E könyvet mindenkinek el kell olvasni. Szovjet-Oroszország borzalmas belső tusáját filmszerűen adja és könnyen, mindenki által érthetően szólaltatja meg a vörös fogaskerék körül vért izzadó vagy magas állásban levő és luxusautókon járó személyeket. Ezt a könyvet nem lehet addig letenni, amíg végig nem olvastuk.

A vaskötet ára mindössze 40 lei!

SINGER NÁNDOR kiadása, SATU-MARE

Kapható minden könyvkereskedésben

tott amugyis kinos küzdelmét még jobban megnehezíteni igyekeznek.

Károly király nem ismert etnikai különbséget a munka terén

Emlékeztetem Önt arra, miniszterelnök ur, hogy 1912-ben az ipartörvény megszavazása alkalmával — midőn az a bizonyos etnikai elem még nem is tartozott az állampolgárok kerete közé — diszkrétebb formában megkísérelték ugyanezt a megkülönböztetést tenni. I. Károly király észrevette a dolgot és azt válaszolta, hogy a munka terén nem ismer etnikai különbségeket. Meg vagyok győződve arról, hogy ez alkalommal Ön saját maga, miniszterelnök ur, az ország alkotmányának, a nemzeti parasztpárt doktrínájának és I. Károly király magas szavának megfelelően — amely szó uralkodóházunk nemes hagyományait képviselve, minden bizonnyal megismétlődnie, ha sor kerülne rá — el fogja ismerni meggyőzőseim alaposágát és igazságosságát, eljuttatva körrendeletének végrehajtását.

Fogadja, miniszterelnök ur, nagyrabecsülésem kifejezését.

Misu Weissmann országgyűlési képviselő.

Üres kézzel tértek vissza a badacsonyi békekövetek? Kulturház-szentelés Maniu Gyula kuriáján

Badacsony, szeptember 11. Maniu Gyula édesapja, dr. Maniu János szüle tésének századik évfordulója alkalmából vasárnap ünnepélyesen felszentelték a nevére létesített kulturház alapkövét. Az ünnepség sok ezer érdeklődőt vonzott Badacsonyra, közöttük természetesen mindenekelőtt is a volt miniszterelnök közvetlen híveit. Megjelentek dr. Moldovan Valér volt miniszter, Boila Romulus professor, volt szenátusi alelnök, dr. Ionel Pop, Bianu Cornel, Boila Zacharias, Iulin Coroianu, dr. Victor Deleu, Popescu Ceica, Ioan Todoran és Ronotiu Vasile képviselők, Oros, Tilea és Nemes Simion szenátorok, valamint Szatmár, Bihar és Szilágy megye prefektusai. Az ünnepség során Frentiu Valeriu nagyváradi püspök tábori misét celebrált majd dr. Maniu János életét és emlékét méltatta.

Délben bankett volt, amelynek során a kizárt dr. Boila és dr. Lazar Illés képviselők különböző kijelentéseket tettek az újságírók előtt. Így például Boila dr. kijelentette, hogy nagyon esodálkozik Mihalache megatartásán, aki a nemzeti parasztpárt vezetésétől ülésén ugyancsak a kizárás mellett szavazott. Annakidején Maniu a vele való szolidaritás miatt mondott le a miniszterelnöki tisztségről, most pedig Mihalache szívvel és lélekkel Vaida mellé

állt. Boila dr. kijelentette, hogy a szovétai értekezleten tisztázni fogják a párthoz való további viszonyukat. Még még nem erősített verziók szerint szombaton Badacsonyan járt dr. Dan Sever volt miniszter, a Banca Nationala igazgatója, aki a béke olajját hozta volna el Vaidától Maniunak. Hogy ez a misszió milyen mértékben változta be a hozzá fűzött reményeket, arról egyelőre nem szól a krónika. Maniu megtagadta a nyilatkozattételt a Badacsonyan összegyűlt újságírók előtt, állítólag azzal, hogy „még nem ütött az órája.”

— Mikor megy az olasz légi raj Ki-nába? Rómából jelentik: Még nem tudni, hogy az olasz légi raj mikor indul utba Sanghai felé.

„SIGI” Prezervatív megbízható, kapható gyógyszerárban és drogueriában.

jelzaloginté-

k az irány-

ügyében a

orágai cionis

eljárás meg-

ldi termékek

ok és gépal-

ok bevándor-

nteni párt

alába dobták

apészte át Né-

apparátussal

amerikában az

ő ód

LYEI

el jár, a

álható

n tartott

Ugyan-

AL-t kell

umának

gégeket

Az összes iskolák tankönyvei LEPAGE-nál

Minden vevő ajándékot, ingyen sorsjegyet és további ajándékokra jogosító betétkönyvet kap. Menjen és kérje!

Eredeti vagy utánzat?

Egyes cégek megkísérelték a „NIVEA” készítmények utánzását, hasonló elnevezés alatt és az ismert kék csomagolás felhasználásával. Kérje mindenütt csak az eredeti

NIVEA-CREMET

és utasítson vissza minden utánzatot. Csak a „NIVEA”-CREME és „NIVEA”-OLAJ tartalmazza a bőrökön, bőrpoló „EUCERITET”. Ez teszi pótolhatatlanná, — utánozhatatlanná.

Vizsgaelőadás a Napközi Gyermekotthonban

Cluj-Kolozsvár, augusztus 11. Tegnap tartotta a Neuberger Zsigmondné vezetése alatt álló „Zsidó Napközi Gyermekotthon” szokásos évzáró vizsgaelőadását. Százhuszonöt elhagyatott gyermeket fogad be évenként ez az intézmény, amely arra van hivatva, hogy a kétszeresen nyomorult, mert ha valaki szegény is, zsidó is, az kétszeres esélyt, gyermekeknek otthon, életet és nevelést nyújtson. Harminc éve áll fenn a zsidó szegény és árva gyermekeknek ez az otthona és ez alatt az idő alatt emberfeletti munkával és kitartással tudták csak fenntartani a menhelyt. Ezalatt a harminc esztendő alatt tekintélyes számú gyermeket sikerült kimenteni a lumpenproletár tömeglakások szennyéből és a züllésre kárhoztatott apátlan, anyátlan, hajléktalan zsidó gyermek százait nevelték föl.

A szokásos vizsgaelőadást minden évben nagy izgalommal várják az Otthon kis lakói. Különböző számokból összeállított előadásokon szerepel ilyenkor a legkisebbtől a legnagyobbig mindegyik. Román, héber, magyar szavakat, párbeszédet, éneket csendülnek föl az apró gyermekajkakon. Van, aki olyan kicsiny még, hogy csak székere felállítva láthatja a közönség.

Egy kicsi csoport héber dal taktúrára tornagyakorlatot mutat be. A legkisebbik alig hetéves. Négy testvérével együtt itt nevelkedik, míg anyja és apja a kenyerért robotol. Kis sovány fiu perdul a „szinpadra”. Bámulságos ügyességgel orosz táncot lejt. Szinte elesdálkodik az ember, hogy vajjon hol látta ez a gyermek mindezt? Kis pirosruhá, leányka, alig látszik ki a földből, román dalt énekel, közben kezesen illegeti magát a dal ritmusára. Így, ahogy végigtekintünk a gyermek sokaságon, areuk csupa mosoly, derű. Ők nem tudják, hol vannak. Nem tudják, hogy nincs anya, vagy apa. Nem tudják, hogy van melegebb otthon is. Boldog, esillogó szemmel tekintenek óvónőjükre, az alig 22 éves Greismann Elvirára, aki odaadással és szeretettel foglalkozik a gyermekekkel. Fáradságot nem ismerve neveli, gondozza Schechter Gizivel, az Otthon gondnoknőjével együtt az elhagyatott zsidó proleáresemeteket. Az előadás a Hatikva elnevelésével fejeződik be.

Dr. Spitzer József, a Nőegylet főtitkára halás szavakkal mondott köszönetet Greismann Elvira és Schechter Gizu fáradozásáért és méltatta azt az emberfeletti teljesítményt, mellyel az otthon még a mai súlyos gazdasági helyzet ellenére is fenntartják.

Mán éppen menni készültünk, amikor figyelmeztet a gondnoknő, hogy az igazi látványosság most következik: az uszonna. Százhuszonöt eszéste tea, mellette foszlós kalásos, sütemény, gyümölcs. Előre kellett mennünk mielőtt a gyermekhad meg nem rohanja a lakomát. Egyszerre hangos kiabálás, sivalkodás. Egymás hegyén-hátán bevonulnak az uszonnához. Meg kellett kapas-

Genius Kis Lexikon,

mely 1618 hasábján 110.000 sorban 40.000 szót, 800 ábrát, 64 műmellékletet tartalmaz. Az 1932-es kiadás ára 545 lej helyett 120 lej fizve, 150 lej egész vásárlás mellett. Kapható az Uj Kelet könyvvezetőségében az összeg és portó díltal (20 lej) előzetes beutalással (bélvegyben is) vagy utánvétellel.

kodnunk a falban, hogy magával ne sodorjon az előrenyomuló gyermekáradat. Közben veszekednek, hogy melyik kalásos nagyobb? Kinek jutott több keksz? Szinte pillanatok alatt üres lett az asztal. Egymás után tűnik el kalásos.

keksz, gyümölcs. Az ajtóban a gyermek szülei állnak. „Nesze apa, hoztam süteményt.” Elhalad mellettünk körtét májszólva a kis orosz táncos. Megkérdezzük tőle, hogy szeret-e táncolni? — Ühüm — mondja esámesogva.

— Ez az én kis fiam — szólal meg mögöttem egy proletár asszony. — Irja ki lelmem az újságba, hogy úgy táncol, mint egy igazi táncos. Kitanítanám, csak nincs pénz.

Kivonulnak az udvarra. Az áldott, jószívű Neuberger néni nagy cukorkás zacskóval a kezében, sorba inti őket. Csak az kap, aki szépen sorba áll. Két kisfiu alkuszik mellettünk: „Adok három szilvát, add nekem a kekszet.”

Szétszéled a gyermekhad. Mindegyik kezében cukor. Boldogan májszólnak. A vizsgaközönség élvezettel nézi a műsorunkivüli számot. Egy hónapra most ki-ki hazamegy szüleihez, rokonához...

KÖZGAZDASÁG

Óriási fölényvel győzött az első számú lista a kolozsvári Kereskedelmi és Iparkamara választásán

Cluj-Kolozsvár, szeptember 11. Vasárnap lezajlott a választás a kolozsvári Kereskedelmi és Iparkamara nagykereskedői kategóriájában. Az eredmény — mint előrelátható volt — az ugynevezett hivatalos lista döntő és fölényes győzelmé volt. Összesen 335 szavazatot adtak le, ebből 253 szavazatot az 1. számú listáé és 76 szavazatot kaptak a 2. számú lista jelöltjei. Ha hozzáteszük azt, hogy a jelölteknek is joguk volt szavazni és egy-egy listán 24 jelölt szerepelt, megállapíthatjuk, hogy a 2. sz. lista összesen 52 szavazatot kapott, vagyis a nagykereskedők bizalma csaknem egyhanguan nyilatkozott meg a kamara eddigi vezetői mellett. Nyilvánvaló, hogy a kereskedőtársadalom nem vette üres ígéretésnek az 1. számú lista programját, melyet a jelöltek eddigi komoly munkássága kelőleg alátámasztott.

A választási propaganda egyébként az utolsó pillanatig igen heves volt. A Kereskedelmi és Iparkamara helyisége előtt egész autópárk táborozott, mintegy bizonyítékként annak, hogy a felek nem beszéltek le egymás erejét és a szavazatok

gyors szállítására felkészülve jelentek meg a küzdőtérre, Remélhetőleg, a választás kétségbevonhatatlan eredménye most már azt jelenti, hogy a kamara területén minden személyi aspirációnak vége van és a komoly munka korszaka elérkezik. A 2. számú lista megfélembreztet ugyan a választást, de az 1. számú lista óriási fölénye mellett ez a kis szépségtapaszk inkább csak formalitásként hat. Az eredmény értelmében tehát a nagykereskedői kart a következő nevek képviselik a kamarában:

Comsa Ionel szenátor, dr. Sebestyén József, Peculea Marius, Hargitay Bertalan, Pascu Valér, dr. Borbély István, dr. Gherman Laurean, Pálffy László, dr. Jacob Adrian, Rózsa Mór, Rosca Nicolae, Szabó Jenő, Andrea Pompeiu és Peris C. Arthur, mint rendes tagok, Demeter Conelii, Adler József, Fodor Viorel, Sándor Samu, Popa Ioan, Boros Bernát, Pop Victor, Deutsch Hermann, Niculescu Mihail, Schuster Viktor, Blaga Emil, Ehrlich Ernő, Dancila Ioan és Ausländer Lajos, mint pótagok.

A rossz termés miatt emelkednek a borárok

A romániai borpiac az új kampány a tartósnak mutatózó hívós időjárás miatt csak később indulhat meg. A szőlőtermés még nem ért be és ha az időjárás nem változik meg, úgy mennyiségileg közepes, minőségileg pedig rossz termésre van kiállítás. Erre való tekintettel a borárok az utóbbi hetekben emelkedtek és az irányzat szilárd. Főleg az édesborok árszínvonalát tartott, mert az ideai bortermés előreláthatólag savanyu lesz és így az édesborokban nagy kereslet mutatkozik. A piacon jelentkező készletek nagyrészt erős kezek már le is kötötték.

A várható gyenge termésen kívül a borpiac szilárdasága a borfogyasztás állandó javulásával áll kapcsolatban. A borfogyasztás emelkedése annak tudható be, hogy más szeszitalokkal szemben a bor sokkal olcsóbb és amíg például a sörfogyasztás az utóbbi években közel 50 százalékkal csökkent, a borfogyasztás állandóan emelkedő tendenciát mutatott.

A borárok szilárdulása ellenére a szőlőtermelő gazdák helyzete csak kissé mértékben javult, mert a gazdák még mindig nem találják meg számításukat a tőkehiány miatt kénytelenek készleteiket piacra dobni.

Borexportra éppúgy, mint az előbbi években, ebben az esztendőben sines kilátás, mert a devizakorlátozás és az importállamok prohibítív vámtarifája ezt lehetetlenné teszi. Kompenzációs

uton lebonyolítandó exportra sines remény és a napokban megkötött román-lengyel kompenzációs szerződésnek sines a borexport szempontjából gyakorlati értéke. Lengyelországban a bor fogyasztás ugyanis minimális s emiatt a lengyel borimport jelentéktelen.

Belföldön a következő borárakat jegyzik: Bánáti bor 6.30, erdélyi gyengébb áru 7 lej, küllölöment bor 13—19 lej, édesborok 17—22 lej állomás.

Ismét megjelent a fekete-palinka

A szeszmonopol megszervezése az egész ország területén kedvezően halad és a monopól egyedül Szamos megyében nem rendelkezik megfelelő szervezettel.

A szeszmonopol üzleti eredményeit kedvezőtlenül befolyásolja, hogy a piacon az utóbbi időben jelentős mennyiségű fekete-palinka jelent meg, ami az árakat lerontotta. A fekete-palinka, amelynek elterjedése a magas forgalmi adóval magyarázható, nemcsak a legális szesziparnak, hanem a kinstárnak is károkat okozott, mert a forgalmi adó bevétel a palinka után nagymértékben csökkent.

A szesz ára az utóbbi hetekben csökkent és 78 lejes árban jegyzik. Ez éven bő szilvatermésre van kilátás, aminek következtében a szilvóriumtermelés is növekedni fog. A szilvórium ára ennek következtében csökkenő tendenciát mutat és 50—55 lej között mozog.

A kolozsvári zsidó iparosok teaestélyén, mely ma, kedden, szeptember 12-én este 9 órai kezdettel lesz megtartva a Regal kávéházban, önálló táncszámmal fellép a kolozsvári Román Opera egyik kivételes tehetségű művésze. Az estély külön szenzációja Blau Olga, az ismert gyermek táncművész, aki ugyan csak táncszámmal vesz részt a teaestélyen. A zsidó iparosok helybizottsága mindent elkövet a teaestélyek sikere érdekében, nem kétséges tehát, hogy Kolozsvár zsidó társadalmát — a jótékonyra való tekintettel — honorálni fogja a zsidó iparosok emberbaráti működését és megjelenésével közreműködik ezen teaestély sikere érdekében.

A zsidó katonák szabadságolása. A nagyvezérkar az ortodox irodához az alábbi átiratot intézte: 1621—1933. sz. kérésükre ezennel tisztelettel értesítjük, hogy a zsidó felekezeti katonák részére a következő szabadságolásokat engedélyeztük: a) Azoknak, akik nem vanoton utaznak otthonukba, szept. 20-án este szept. 21, 22 és 23-ra. Szept. 29-én este szept. 30-ra, b) Azoknak, akik otthonuktól távol eső garnizonokban szolgálnak és vasutal kell utazniuk, szept. 19-én este, szept. 21, 22 és 23-ára. Szept. 19-én este szept. 30-ra, c) Október 4-től 7-ig bezárólag és 11—14-ig bezárólag, de csak az illető garnizon területén. Ez a rendelkezés közölve lett az összes katonai parancsnokságokkal, stb. Colonel I. Popescu Lt. Col. M. Cămarasescu. — Az ortodox központi iroda felkéri azon hitközségeket, melyek területén katonaság van, hogy idejében járjanak el a helyi katonai parancsnokságoknál, hogy ez a rendelkezés érvényesüljön.

Beiratkozás az ort. izraelita hittanra. Az ortodox zsidó hitközség iskoláské közi: Felhívjuk mindkét nembeli közpiskolai növendékek t. szüleit, hogy gyermekeiket f. hó 11-től kezdődőleg a Str. Paris 8. sz. alatt, Löwy rabbi ur lakásánál d. e. 11—12-ig, d. u. 5—6-ig ort. zsidó hittanra beiratni sziveskedjenek. A beiratkozás már azért is nagyon fontos, mivel a tanév kezdetével a hittanorák is megkezdődnek és hittanjegyet csak az órákat pontosan látogató növendékek fognak kapni. A legújabb törvény értelmében ortodox gyermekek csakis hittanellátást látogathatnak. A hittanjegy megvonása az egész év elvesztését vonhatja maga után. Ismételten felszólítjuk a t. szülőket, hogy kérvényezék gyermekeiknek a szombati írás alól való felmentését, mivel ezt a legújabb miniszteri rendelet megengedi. Kérvénynyomatványok a beiratkozásnál rendelkezésükre az iskola vezetősége.

Szeptember 17-én lesz az erdélyi és bánáti nyugdíjas kongresszus. A nyugdíjas kongresszusnak amelyet a kolozsvári városba díszteremben tartanak meg, az alábbi napirendje lesz: 1. A vidéki delegátusok bemutatják megbízóleveleiket és feliratkoznak szószára. 2. Az elnök megnyitja a kongresszust. 3. A vezértitkár felolvassa a vidéki hozzájárulásokat és bemutatja a kiküldött delegátusokat. 4. A pénztáros előterjeszti a nyugdíjas szövetség vagyoni helyzetét. 5. Az adóböngök. 6. Az 1932. évi hátralekös nyugdíjak. 7. Az új nyugdíjtörvény tervezete. 8. Beszámolás a temetkezési segélypénztár felállításáról. 9. Előterjesztés egy bankszövetkezet létesítéséről. 10. Küzdelem a drágaság ellen egy blokk létesítésével. 11. A vidéki kiküldöttek előadják a helyzetet. 12. Határozati javaslat. 13. Táviratok a király Őfelségének, a miniszterelnök és pénzügyminiszter uraknak. 14. Közönséget a sajtónak és a kongresszus bezárása.

Héber dalok a rádióban. A belgrádi Studio szerdán este, itteni időszámítás szerint kilenc órákor héber dalokat közvetít.

Ismét kapható Ilia Ehrenberg: Moszkvai sikátor című, nagyszerű könyve. Ára csak 90 lej.

Szederkényi Anna: Felszabadultak. A kitűnő írónő a ma asszonyának és vergődő korunknak legizibb problémáit tárgyalja regényében. Ára csak 32 lej. Kapható az Uj Kelet könyvvezetőségében.

Párizs, szeptember 11. A szeptember 11-én kezdődött a Heilige Fehmetos védjárt tüze feje. A szobaképpen nem ság, amely állból származikban a 14. század halálos itéletét cialis törökkel a H. F. kezdőbe vezet az egész Németországot. A náci felgyilkos-organitler uralomra kapták, hogy a után ezt a szerazonban nem birstein ellen írást az egész Belgháborodást vált Einstein a belgMer nevű partné szavonultságban végzi tudomány

Egyik párizsi non beszélgetést a professzor asszette, hogy Einstsolyogva fogad szóló hírt. A begtel előtt inform Einstein élete v ságok éppen ez ges óvintézkedés öltözött csendő tudós élete fölődoan a professz pillanatra sem v Einstein teljes a hirt, hogy élet szemben felesége Az ő rábeszélés el magát a prof lenként változtas csak azért is partvidéki lakos a tudós professz jói ismeri a tí férjének fejére hogy a szervezett breslauer rendőrszánt bandita. stein néhány nap hagyja Belgiumot rendelkezésére szabb földközűl csak felesége és lesznek.

Brüsszel, szeptember 11. Ismert antinzett Einsteinhoz, szor intervenciójában, akik lelkiismeret megtagadták a ksteinnak a levélre mutat, hogy a politikáisan megválto ben, Einstein eddigi, akik nem tá kel összegeztetbe

Tols

a 20. század

Irta: Dr. A világhírű író megvilá

Ara

Kapható az Uj Kelet könyvvezetőségében.

Einstein vállvonogatással és mosolyogva fogadta a hirt, hogy vérdíjat tüztek ki fejére

Tengeri utra indul a professzor. Einstein revidiálta antimilitarista álláspontját

Párizs, szeptember 11. Az egész világsajtó leköszölte a Daily Herald ama felüest keltő híreit, amely szerint a hírhedt „Heilige Fehme” szervezet huszezer fontos vérdíjat tűzött ki Einstein professzor fejére. A szóbanforgó szervezet tulajdonképpen nem más, mint titkos bíróság, amely állítólag Nagy Károly idejéből származik és amelyet Németországban a 14. században újjászerveztek. A halálos ítéleteket a szervezet tagjai speciális törökkel hajtották végre, amelybe a H. F. kezdetűk voltak vésvé, A szervezet az egész közepkoron át terrorizálta Németországot.

A náciok felélesztették poraiból ezt az orgyilkos-organizációt, még mielőtt Hitler uralomra került volna. Sokan azt hitték, hogy a náciok uralomra jövéte után ezt a szervezetet feloszlatták. Ez azonban nem bizonyult valósnak. Az Einstein ellen irányuló halálos fenyegetés az egész Belgiumban leirhatatlan felháborodást váltott ki. Száműzéstése óta Einstein a belga tengerpart Cooq sur Mer nevű partrezsleten lakik, teljes visszavonultságban és a Savoyard villában végzi tudományos munkáját.

Egyik párizsi lap munkatársa telefonon beszélgetést folytatott dr. Meyerrel, a professzor asszisztensével, aki kijelentette, hogy Einstein vállvonogatva és mosolyogva fogadta a halálraítélésétől szóló hírt. A bega hatóságok már öt héttel ezelőtt informálva voltak arról, hogy Einstein élete veszélyben van. A hatóságok éppen ezért megtették a szükséges óvintézkedéseket. Két polgári ruhába öltözött csendőr őrködik éjjel-nappal a tudós élete fölött. A két csendőr állandóan a professzor nyomában van, akit pillanatra sem veszítenek szem elől.

Einstein teljes egykedvűséggel fogadta a hírt, hogy élete veszélyben van. Ezzel szemben felesége állandó félelemben él. Az ő rábeszélésének engedve határozta el magát a professzor arra, hogy éjjel-éjjel változtassa lakóhelyét. Ezt már csak azért is megteheti, mert minden partvidéki lakos szívesen látja vendégül a tudós professzort. Elstenné nagyon is jól ismeri a titkos szervezetet, amely férjének fejére díjat tűzött ki. Tudja, hogy a szervezet élén álló Hejne volt breslaui rendőrprefektus egy mindenre elszánt bandita. Valószínű, hogy Einstein néhány napon belül csakugyan elhagyja Belgiumot és egy barátja által rendelkezésére bocsátott yachtton hosszabb földközi utra indul. Kíséretében csak felesége és asszisztense: dr. Mayer lesznek.

Brüsszel, szeptember 11. Alfred Nahon, ismert antimilitarista, levelet intézett Einsteinhoz, kérve, hogy a professzor intervenáljon két regnuta érdekében, akik lelkiismeretükre hivatkozva, megtagadták a katonai szolgálatot. Einsteinnak a levélre adott válasza arra mutat, hogy a professzor véleménye radikálisan megváltozott ebben a kérdésben. Einstein eddig védelmére kelt azoknak, akik nem tartották lelkiismeretükkel összeegyeztethetőnek a katonai szol-

gálatot. Most a Nahonnak küldött válaszában Einstein kijelenti, hogy a viszonyok megváltoztak. Európa szívében Németország a nagy nyilvánosság előtt is minden eszközzel felkészül egy új háborúra. Ilyen körülmények között a latin országok nagy veszedelemben vannak és

csak katonai felkészültségükre támaszkodhatnak. Einstein emlékezteti Nahont a belgumi német okupáció eseményeire és levelét eképpen fejezi be: „Ha belga volnék, a jelenlegi körülmények között, nem vonnám ki magamat a katonai szolgálat alól”.

Két versenyző borzalmas halála egy olaszországi autóversenyen

Róma, augusztus 11. Az északolaszországi Monzaban tartott autóversenyen Campari, Porsachini és Csajkovszky autóversenyzők életüket veszítették. Campari a pálya veszélyes kanyarodójában felborult s kocsija maga alá temette. Az élen volt kocsij után következő többi versenyzők a szerencsétlenség láttára lefékeztek, de Porsachini kocsija is felborult. A segítségre siető mentők Camparit holtan emel-

ték ki, Porsachini még élt. Később, körházbaszállítás közben ő is kiszenvedett. A halálos balesetek ellenére is folytatták a versenyt. Az utolsó futam közben a rekorder Csajkovszky kocsija ismeretlen okokból felborult, benzintartálya felrobbant s a gép vezetőjével együtt rövideken, anélkül, hogy ezt megkísérelhetné volna megakadályozni, elégett. A versenyt ekkor félbehagyták.

Magyarországon büntetik a horogkereszt viselőit

Gömbös magyar minisztereinek kijelenti: Magyarország nem másolja le más országok szokásait

Budapest, szeptember 11. A nemzeti egység pártjának tegnapi berettyóújfalui ülésén Gömbös Gyula minisztereinek feltűnést keltő külpolitikai vonatkozású kijelentéseket tett. A minisztereinek többek között a következőket mondotta:

— Vannak a nemzetközi politikának vezetői, akik azt hiszik, hogy Magyarországon megváltozna a világ, ha közelebbi nexusba kerülne a kisantanttal. Ez nem lehetséges, míg rendezni valói vannak a kisantanttal. Különösen itt, az ország keleti határain érezzük az igazságtalan béke következményeit. A vezetésem alatti álló kormány sürgeti és ki akarja vivni a békeszerződésnek békés uton való megváltoztatását.

— Magyarországon politikai áramlat indult meg, amely le szeretné másolni egy általam nagyrabecsült állam formáját és az ott uralkodó rezsimet. A magyar nemzet azonban legyen magyar és nem másolja le más ország szokásait.

Ezzel párhuzamosan a magyar kormány utasította az alispánokat, valamint a rendőrség budapesti és vidéki főkapitányait, hogy a horogkereszt jelvény viselését, vagy bármely formában való használatát akadályozzák meg, vagy ezzel ellátott tárgyakat kobozzák el és tulajdonosaikat kihágás címén vonják felelősségre. A kihágás 200 pengőig terjedhető pénzbüntetéssel von magaután. A rendelet hivatkozik arra, hogy előbb 1874-ben, majd 1885-ben rendeletileg eltiltották idegen címer, zászló, jelvény viselését. A horogkereszt ujjában idegen állam hivatalos jelvényének minősült.

Markovits Rodionnak, a „Szibériai gar nizon” nagyszerű írójának legújabb műve a „Sánta farsang”, kapható az Uj Kelet könyvostályában. Az összeg és portóköltés előzetes beküldése mellett, vagy utánvétellel. Ara füzve 36 lej, kötve 60.

1756

angol, francia, dán, holland, amerikai, német, olasz, osztrák, japán, svéd, orosz stb. pályázó közül az egyetlen magyar: Körmeny Ferenc nyerte meg a három legnagyobb angol és amerikai könyvkiadó cég által 1932-ben kiírt nemzetközi regény pályázat 1000 angol fontos (650.000 lej) első díját

A budapesti kaland

című nagy regényével. „A budapesti kaland”-ot eddig Románia olvasóközönségének nagyrésze nem vásárolta meg, mert 180 lebbe került. Május 25-én jelent meg az új olcsó kiadás. Az 500 oldalas könyv jó kiállításban, kemény fedőlappal csak

44 lej

lesz. Miatán a könyv csak korlátolt példányszámban jelent meg, tanácsos, ha olvasóink és előfizetőink előjegyeztetik a könyvet az Uj Kelet kiadóhivatalában Kolozsvár, Str. Baron L. Pop (Brassai u.) 10. Vidékiek a portóval együtt 54 lejt küldjenek be címünkre s a könyvet bérmentve azonnal elküldjük.

Olcsó ? Siposnál

szept. 11—17-éig.

Híbatlan selyemharisnya	44.—
Ugyanaz hímzéssel	54.—
„Adesgő” matt selyemharisnya	91.—
Férfi zokni	12.—
Férfi zokni új minták	17.—
Sportharisnya	27.—
Női divat pullover	53.—
Hosszujjú divat pullover	120.—
Női gyapjú kabát	149.—
Selyem reformnadrág	33.—
Férfiing gallérral	83.—

Zebkendő, gyermekharisnya, esernyő, nyakkendő, ridikül, csipke, szalag és mindenféle nemű rövidáru ehhez hasonló áron!

Vigyázzon a címre:

Sipos

CLUJ, Cal. Reg. Ferdinand 8.

SPORT

Inzultálták a bírót a Crisana—Venus bukaresti mérkőzésén KAC Haggibbor 3:0

Cluj-Kolozsvár, szeptember 11. (Az Uj Kelet tud.) Alig párszáz főnyi közönség jelenlétében játszottak le a KAC—Haggibbor mérkőzést tegnap délután, a városi sporttelepen. Az első félidőben, csapat, „vidéki” csapatok játékára emlékeztető játékot láttunk, melyen egyetlen gól sem esett, míg a második félidőben a KAC-ban csatárrá avanzsált Barabás hozott némi lendületet a „szárnysegeten” szaladgoló csatárok játékába. Eredmény: 3:0 a KAC és a tehetetlen Haggibbor játékosok javára. A Haggibborból mindössze Zelig mutatott elfogadható, míg a KAC-ban Szabó és Horváth „emelkedtek ki”. — A Haggibbor vezetőségének kellene valamit tenni a csapat fel-frissítése és játékevelése érdekében. A mit a Haggibbor most adni tud, az még nagyon messzi van attól, amit futballnak neveznek.

Crisana—Venus 1:0

Bucaresti-Bukarest, szeptember 11. (Az Uj Kelet tud.) Bukarestben tegnap a nagyváradi Crisana játszott a bukaresti Venus csapatával. A mérkőzés nem volt mentes durvaságoktól, mely később tetlegességgé fajult. Az első félidő vége felé egyetlen gól sem esett egyik részről sem. A bukaresti közönség természetesen a Venus győzelmét várta és amikor egy szabadrugásból, a Crisana játékosa Barabás, harminc méterről küldött lövése gólbá ment (1:0 a Crisana javára) a közönség annyira izgatott lett, hogy pár perceel a Venus ellen ismét megítélt — állítólag jogtalanul ítélt — szabadrugás miatt, a közönség nekitámadt a meccset vezető Braida nevű bírónak és súlyosan inzultálta, olyannyira, hogy a meccset tovább nem is vezethette. A súlyos inzultus miatt nem lehetett folytatni husz percig a mérkőzést. Az eredményen később sem történt változás és így a durva meccset a váradi Crisana nyerte.

Tolsztoj

a 20. század mérlegén

Írta: Dr. Stern Ignác.

A világhírű író biográfiája napjaink megvilágításában.

Ara 10 lej

Kapható az Uj Kelet könyvostályában.

ő iparosok tea- en, szeptember el lesz megtartva álló táncszámok- Román Opera művésznője. Az Blau Olga, az sznő, aki ugyan sz részt a tea- sok hölgybizott- teaestélyek si- eges tehát, hogy alma — a jóté- el — honorálni emberbaráti mű- el közreműködik lekében.

abadságolása. A box irodához az 1621—1933. sz. ette értesítjük. katonák részére sokat engedék nem vanoton zept, 20-án este zept, 29-én este akik otthonuk- ban szolgálnak ok, szept 19-én ra. Szept. 19-én öben 4-től 7-ig zárólag, de csak en. Ez a rende- zés katonai pa- Colonel I. Po- rasescu. — Az kéri azon hit- tén katonaság el a helyi ka- l, hogy ez a

izraelita hit- tköztség iskola- nké; nembeli- zseleit, hogy kezdődőleg a Löwy rabbi ur- d, u. 5—6-ig ni sziveskedje- ért is nagyon edetével a hit- es hittanjegyet itogató növen- tujabb törvény mekek csakis hatnak. A hit- sz év elvessz- n. Ismételten hogy kérvényez- mati írás alól at a legújabb zedi, Kérvény- zásnál rendel- sége.

az erdélyi és us. A nyugdí- a kolozsvári- artanak meg, 1. A vidéki- regbizólevelei- 2. Az elnök- 3. A vezértit- zájárlásokat- elegátusokat. 4. A nyugdíjas- 5. Az adó- alékos nyug- ny tervezete. 6. Segélypénz- zlesztés egy- 10. Küzde- okk létesíté- tek előadják- javaslat. 13. nek, a minisz- er uraknak. a kongressz-

m. A belg- teni idősza- héber da-

berg: Moszk- könyve. Ara

badultak. a- nak és ver- blémait az- 32 lej. Kap- tyában.

Londonban kezdenek újból propagandát Hitlerék

A Párizsban lakó németek Sedan-ünnepet akartak rendezni

Párizs, szeptember 11. A francia fővárosnak ismét német szénzációja van. Párizsban az elmúlt napokban a német kereskedelmi alkalmazottak Sedan-ünnepét akartak rendezni és pedig a német követ, Roland Köster kezdeményezésére. Néhány francia radikális újság hallatlan provokációnak minősítette, hogy francia földön egy olyan ünnepélyt rendezzenek, amely dicsőíti a németek háborús diadalát a franciák felett. A lapok majdnem egyöntetűen azt írják, hogy ennél izléstelenebb politikai cselekedetet nem ismer az ujkor története. Mit szótak volna Berlinben ahhoz — írták —, ha a Marne-csata emlékét akarták volna Berlinben élő faniák megünnepelni.

A támadásoknak meg volt az eredménye. A Sedan-ünnepet lefújták. Köster német követ pedig hosszabb szabadságot kapott. Valószínűnek tartják, hogy a német követ nem fog visszatérni állomáshelyére, minthogy a francia kormány értésére adta a berlini külügyminisztériumnak, hogy Köster személye nem kívánatos Párizsban.

Londonból jelentik: A Daily Herald értesülés szerint Hitler erősen ellen-súlyozni kívánja az Angliában egyre erősödő németellenes propagandát. Ebből a célból Londonba küldik az ottani német követség mellé Fredrick Willis újságíró, aki az angol sajtó informálásával bízták meg. Az lesz a feladata,

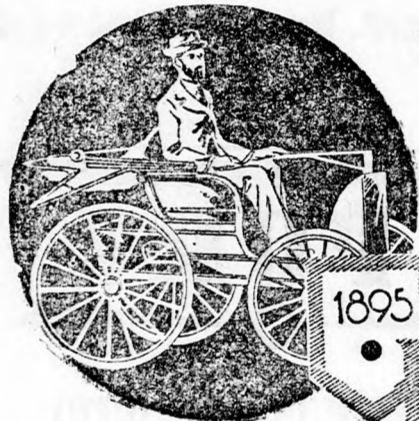
hogy átvegye Rosenbergnak a szerepét, aki — mint ismeretes — Hitler uralomra jutása után Londonba jött, hogy propagandát csináljon a német nemzeti szocializmusnak.

Rosenberg akkor csufosan megbukott ezzel a tervvel. Berlinben azonban úgy vélik, hogy amint a német származású Rosenberg nem tudott elintézni, azt az angol születésű Frederick Willis meg fogja csinálni. Willis ugyanis fia egy Indiában állomásozott egykori angol katonatisztnak. Az új német követségi sajtófőnök kalandos élet után Németországban naturalizáltatta magát és már évekkal ezelőtt harcosa volt a kampókeresztes mozgalomnak.

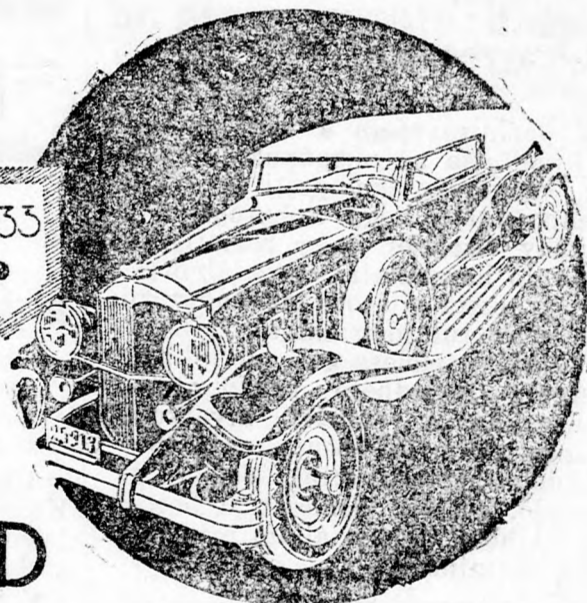
Frederick Willis nagy tervvel megy Londonba. Mindenekelőtt meg akarja szervezni az ellenállást a zsidó világbajtókkal szemben. Ezt azzal akarja elérni, hogy fizetett propagandistákkal és újságírókkal igyekezzék népszerűsíteni a német nemzeti szocializmust Angliában. Együttal természetesen le akarja leplezni a zsidóságnak „destruktív” szerepét Németországban és egyéb országokban.

Ugyancsak tervbe van véve egy nemzeti szocialista újságnak a kiadása is, amely egy angol állampolgár szellemi irányítása mellett állana. A német birodalmi minisztérium óriási összegeket szánt erre az akcióra.

Az autómobilipar fejlődése szükségessé tette az olajipar fejlődését is

1895

1933

A STANDARD MOTOR OIL

az autómobil fejlődését lépésről lépésre követte

Csak a gigantikus Standard Oil Company of New-Jersey hatalmas laboratóriumai képesek olyan olajat produkálni, amely a mai autómobiliparal lépést tarthat.

STANDARD MOTOR OIL

ROMÁNIAI VEZÉRKÉPVISELET

AGENCIÁ AMERICANÁ S. A. — Calea Victoriei No. 126 — Bukarest

MERA et COMP. AUTOBUSZAI

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

MICKY MAUS KALANDJAI. Tompa Béla, an egyszerű erdélyi színművész operettét irt Micky Maus kalandjairól és ezt vasárnap délelőtt mutatta be a Magyar Színházban nagyon jól sikerült dívatrevü keretei között. A darab szereplői tulnyomó részben gyermekek voltak. Blau Ariehnes, a hatéves és Kolozsváron jólismert kicsi táncosnó mondott elragadó bájjal prólót és két pompás táncával szerepelt. A Micky Maus-táncot Simon Böske lejette. Dunky Baba és Rusz Edith táncai is nagyon tetszettek. Legnagyobb hatást azonban Körösy Ius, a Roman Opera gyermek-táncosnója érte el spicelésével és énekével. Izsó Pannika Jacki Coogant imitálta kedvesen. A felnőttek közül Körmendy Lajos Chaplin-imitációjának tapsoltak sokat. Kétfőnök voltak Mihálkó Gizi és Tompa Pufi.

ROYAL-MOZGÓ MŰSORA

Hétfőn 3, 5, 7 és 9 órakor:

A meginduló mozi szezon legelső operett-száma: Egy éjszaka angyala. Kolozsváron először. Fősz.: Magda Schneider, Szóke Szakáll, Hermann Thiemig. Zenejét és világhírű slágereit Abrahám Pál szerezte. Szerelem, kacagás, zene. Rendező: Max Neufeld (az Operabál rendezője).

Következő műsor: A szívrabló. Fősz.: Hans Albers (első külföldön készült filmje). Jazz operett.

URANIA-MOZGÓ MŰSORA

Kedd 3, 5, 7 és 9 órakor:

Szerda 3, 5, 7 és 9 órakor:

Bűn és szerelem. Megrázó film, főszerepekben: Grete Mosheim, Camilla Horn, Homolka Oszkár, Hans Reimann.

SELECT-MOZGÓ MŰSORA

Kedd 3, 5, 7 és 9 órakor:

Szerda 3, 5, 7 és 9 órakor:

A két árva. D'Ennery és Cormon világhírű regénye nyomán készült megható dráma, főszerepekben: Yvette Guilbert, Gabriel Gabrio.

AZ OPERA MŰSORA

Hétfő, kedd, szerda:

D. u. 6 órai kezdettel folytatódagos színetnélküli előadások fővárosi minta szerint: Kalandos éjszaka. Rendkívül mulattató vígoperett. Főszerepekben: Max Hansen, Ursula Grabley, Adele Sandrock, Fritz Grünbaum.

RÁDIÓ MŰSOR

Kedd, szeptember 12.

Bukarest, 19.20: Hangszeres zene gramofonon, 20.20: Rádiózenekar.

Budapest, 6.45: Torna. Utána gramofon, 12.05: Vokalkvartett, 12.30: Hírek, 1.15: Pontos időjelzés, időjárás, 1.30: Cigányzene, 2.45: Hírek, 4: Mesedélután, 4.45: Pontos időjelzés, időjárás, — 5: Az öreg Arany, 5.30: Énekhangy, 6: Elbeszélés, 6.30: Zenekari lemezek híres karmesterek vezényletével, 7.30: Vigjatek köv. „Vége a szép nyárnak”, 9.30: Pontos időjelzés, időjárás, 9.50: Az Operaház tagjából alakult zenekar hangv. 10.30: Időjárás, majd cigányzene.

Bécs, 20.05: A megszabadított Bécs cím mel hangjáték, 22: Gramofon.

Berlin, 23: Riport a Moabitból, Hejlsberg, 21.05: Zenekari hangv.

Varsó, 19.05: Gramofon, 20: Szoprán és basszushangv. 21.10: Könnyű zene, Miláno, 19.40: Gramofon. — 20.35: Operett.

Róma, 20.15: Kivánsághangv.

Prága, 21: Rameau és Couperin emlékestély.

a legjobb védő fertőző betegségek ellen

Pozsony, 18.25: Gramofon.
Brünn, 20: Balalajkzene.
Osló, 18.45: Harmonikázás.
Stockholm, 20.15: Katonazene. — 22: Dalok.
Svájci Romand Adó, 20: Orgonajáték.
Svájci Aleman Adó, 19.10 Operettzene.

APRÓ HIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 2 lej, vastagabb betűvel 4 lej. Legkisebb apró hirdetés 20 lej. Aláírt keresőknek 30 százalékos kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelég levelet csak úgy továbbítunk, ha portóbélyeg mellékelve van.

Újonnán berendezett orth. kóser étkezdé nyílt Reg. Ferdinand 13. Izletes és olcsó házikoszt, Esküvőket és bankettekét elvállalok. Tulajdonos Judovits Simon.

Különbejárati butorozott szoba két személyre teljes ellátással kiadó, Judovics, Reg. Ferd. 13.

Kiadó különbejárati butorozott szoba napos, kertes udvarban, Reg. Ferd. 107. földszint.

Házaspár keres butorozott szobát, esetleg teljes ellátással. Cim a kiadóban.

Liebermann Sári okl. francia tanárnő — párizsi egyetemi tanulmányokkal — a francia nyelv oktatását újból megkezdte. Tanít kezdőket és haladókat kitűnően bevált módszerrel, igen jutányos árban, Str. Elisabeta 31.

Tüzifa megrendelési irodánkát megnyitottuk Cal. Victoriei 7. alatt. I. búkhasábfá 6je 750—800. Calcit. Telefon: 11-06.

25 éve fennálló jól bevezetett kóser étterem jutányos feltételek mellett kiadó. Ernster étterem, str. Cotului 3. Zsidó szakácsné 12 évi vendéglői gyakorlattal állást keres, esetleg Palesztinába is elmegy. Értekezni az Ernster vendéglőben. Str. Cotului 3.

Elemi iskolai növendékek korrepetálását vállalja magyar és román nyelven is, hivatásos, német nyelvoktató urilány, előnyös feltételek mellett. Kitűnő referenciák. Megkeresések „Gyors eredmény” jellegre kiadóra kéretnek.

Művészies paróka készítest, alakítást és fésülést jutányosan vállalok. G Lotti Calea Reg. Ferdinand 3. az udvarban.

Különbejárati, elegáns butorozott szoba, fürdőszobahasználattal, kiadó. Egyetem u. 3., főemelet 4.

32 éves fűszerkereskedő megyeszékhelyen keres megfelelő hozománnyal jóérzésű, intelligens zsidó leányt. Teljes című fényképes levelekre válaszolok. „Önálló üzlet” jellegre az Uj Kelet kiadóhivatalába kérek.

Zsidó gimnázista fuk vagy leányok teljes ellátását vállalom korrepetálással együtt. Fürdőszobahasználat. Ferdinand 110. II. emelet 3.

Belvárosi uricsaládnál külön szobás ellátást keresek állandó zongorahasználattal zeneakadémiai hallgatónó részére, esetleg egyetemi hallgató füstestvérel együtt. Felvilágosítás Maurernél, Str. Dorobantilor 13.

1933 augusztus 22-től ismét közlekednek KOLOZSVÁR — BESZTERCE között.

Indul Kolozsvárról: 6 és 16 órakor

Erkezik Désre: 8 és 16 órakor

Erkezik Besztercére: 10 és 20 órakor

Kényelmes és gyors utazás. — Uj kocsikkal.

Menet 130 lej, menettérti 240 lej. Indulás Kolozsvárról a főposta melletti autobusz állomástól.

Indul Besztercéről: 5.30 és 14 órakor

Erkezik Désre: 7.30 és 14 órakor

Erkezik Kolozsvárra: 9.30 és 18 órakor

— Vitéldij: Kolozsvár—Beszterce

állomástól.

HI

Roy

Követ

„A SZ

Fősz.: Hans Albers (első külföldön készült filmje). A legújabb jazz operett Weintraub jazz, görög Ma, kedden: Egretts világláger. Szakáll

— A kolozsvári évét. A nagy külvilági német hárt minder Wikát követel az egyetítőja 12-én, k (a Szentlélek u. lesz megtartva. Wertheimer Sam kongresszusról erger Nándorné uton hívja meg hogy minél nagy meg a munkáért

— Három-nég láttak a kolozsvári Szeptember 11-én egy újságpapírt talált. A helyszínt megállapított hónapos lehet ékj az uccára. V akarták dobni ház ablakából, dobták. A rendőzást.

— Hátbaszúr parasztot a Moldor kardosfal szekerével igyeközben ismeretlen hátbaszúrta. Püttették első segdója nyomtalan bevezette a ny

— Gazdát cgyár. Az ismeret Bihor) Palagy „Favorit” Rt. továbbra is késmert asbestpalád „Favorit” felirban és állandóan nak raktáron, továbbra is előladjn és olyan hogy 100 száza mányainak kibiztosítva van.

Szönyeg és pzem Cal. Reg. F

— S. Z. Sch

S. Z. Schragái mizrahi vallásos teremője és legNetivá című lapnista világhírű kádelegációt ve rosszigetere érke ság ünnepélyes te a palesztinai tal vezérét. Schsoss munkaeloszu, hogy a m problémáját leg ismeretterjesztő ni Erdély mind Palesztinában, legnagyobb egy Kuck legbenső Előadásai iránt deklódés nyilván néhány nap m lesz Schragái. E az Uj Keletben ráchi ifjusági sz felkéri azon he Mizrahi ifjusó még nincsen és ják, lépjenek ősráchi Sighet, st

Hellma

HIREK

Royal Mozgó

Következő műsor:

"A szivrabló"

Fősz.: Hans Albers (első külföldön készült filmje). A legmodernebb, legszilárdabb jazz operett. A slágerfilmje! Weintraub jazz, Dajos zenekara, Tiller görögök részvételével. Ma, kedden: Egy éjszaka angyala. Operett világszáger, Magda Schneider, Szőke Szakáll, H. Thiemig.

A kolozsvári Wizo megkezdte munkáját. A nagy kivándorlás és a rendkívüli német helyzet nagy felelősséget hárít mind Wizo-ra és sokkal több munkát követel az eddigénél. A munkáév megnyitja 12-én, kedden délután 5 órakor (a Szentlélek u. 6. sz. alatti helyiségben) lesz megtartva. Megnyitó beszédet tart Wertheimer Samu-é elnök. A prágai kongresszusról beszámolót tart Weintraub Nándorné, a Wizo vezetősége ez uton hívja meg az érdeklődőket és kéri, hogy minél nagyobb számban jelenjenek meg a munkáév megnyitó délutánján.

Három-négyhónapos magzatot találtak a kolozsvári vashíd közelében. Szeptember 11-én a szolgálatos rendőr egy újságpapírosba csomagolt magzatot talált. A helyszínrre kihívott városi orvos megállapította, hogy a magzat 3-4 hónapos lehet és néhány napja teheték ki az utcára. Valószínűleg a Szamosba akarták dobni valamelyik szamosmenti ház ablakából, de csak a partig tudták dobni. A rendőrség bevezette a nyomozást.

Hátbaszurkát ma hajnalban egy parasztot a Monostori uton, Puskás Sándor kardostalvaj lakos ma hajnalban szekerével igyekezett Monostor felé. Utaközben ismeretlen egyén megtámadta és hátbaszurta. Puskást a mentők részestették első segélyben. Ismeretlen támadója nyomtalannul eltűnt. A rendőrség bevezette a nyomozást.

Gazdát cserélt a „Meteor“ palagvár. Az ismert márkájú Osorhei (Jud. Bihar) Palagvár Rt. a közelmúltban a „Favorit“ Rt. birtokába ment át, mely továbbra is készíti az országosan elismert asbeszpálát. Ezen anyagok ezennel „Favorit“ felirással kerülnek forgalomba és állandóan nagy mennyiségben van nek raktáron. Az új részvénytársaság továbbra is elődjé nyomdokán kíván haladni és olyan állapotba hozta a gyárat, hogy 100 százalékos prosperitása gyártmányainak kiválóságai miatt teljesen biztosítva van.

Szönyeg és párna tisztítótát áthelyezem Cal. Reg. Ferdinand 97 alá.

S. Z. Schrágai Erdélybe érkezett. S. Z. Schrágai (Tel-Aviv) a Hápoel Hámráchi vallásos munkásmozgalom megteremtője és legképzettebb teoretikusa a Netiv című lap szerkesztője, aki acionista világkongresszuson a töráhi munkástelegrációt vezette, Prágából Máramaroszigetre érkezett, ahol a szigeti zsidóság ünnepélyes fogadtatásban részesítette a palesztinai vallásos munkásság fiatal vezérért. Schrágai a palesztinai vallásos munkálosztó irodának is vezetője, úgy, hogy a mai Erec Jisraél minden problémáját legaprólékosabban felölölő ismeretterjesztő előadásokat fog tarthatni Erdély minden nagyobb helyiségében. Palesztinában, mint a vallási irodalom legnagyobb egyéniségét és egyben mint Kuck legbensőbb bizalmasát ismerik. Előadásai iránt erdélyszerte óriási érdeklődés nyilvánul meg. Amint hírlik néhány nap múlva Kolozsvár vendége lesz Schrágai. Erkezésének pontos idejét az Uj Keletben is közölni fogjuk. A Mizráchi ifjúsági szigeti központja ezután is felkéri azon helységek zsidóságát, ahol Mzráchi ifjúsági csoport beszerveve még ninesen és vezérünket hallani akarják, lépjenek összeköttetésbe velünk. Mizráchi Sighet, str. Bogdán Vodá 5.

Amint értesülünk a „Hellmann cég, amely eddig csak izletes és tápláló kenyereiről volt közismert, most bevezette a fehér-sütemény készítését is. Vol talkunk meggyőződni arról, hogy a kiflik, zsemlyék, és kalácsok ize, a régi jó idöket juttatja pszünkbe, amikor még nem sajnálták a süteménytől a vaját és egyéb kellékeket. A cég elfogad megrendeléseket is, amelyeket pontosan és lelkiismeretesen bonyolít le. Meg vagyunk győződve, hogy aki egyszer megízleli a Hellmann készítményeket, az nem fog többé más süteményt fogyasztani.

Mégis professzionista lett a finn esoda futó. Párizsból jelentik: Az ellenkező belsínki híresztelésekkel szemben a francia fővárosban trenirozó Purje finn futó kijelentette, hogy visszaadják a jugoszláv képviselők varsói látogatását.

Lengyel képviselők látogatása Jugoszláviában. Belgrádból jelentik: Lengyel törvényhozók érkeztek a jugoszláv fővárosba, hogy visszaadják a jugoszláv képviselők varsói látogatását.

A Haggibbor sportegylet értesíti a közönséget, hogy az őszi ünnepek alatt a hitközségtől nyert engedély alapján szokásos templomozását megtartja. Jelentkezni lehet str. Bratianu 28 és a Kalapkirály útleletében.

Nass Sári tornatanárnő külföldi tanulmányjáról hazaérkezett, testképző és mozgásművészeti iskolájában a tanítás megkezdődött. Beiratkozni lehet naponta délelőtt 11-12. délután 6-8 óra között Str. Neulcea (Korniss ueca) 2. Renner

Görkji visszaadja a vizitet Herriotnak. Rómából jelentik: Görkijit Oroszországból közelebbről Sorentóba várják üdülésre. Az író Herriot meghívására sorentói hosszabb tartózkodás után Párizsba is el fog látogatni.

A német iskola ünnepe Berlinben. Berlinből jelentik: A stadionban ma volt a német iskola ünnepe, amelyen 800 iskola 30 ezer növendéke vett részt. A birodalmi kormány részéről megjelentek az ünnepegen von Papan helyettes kancellár, Goebbels birodalmi propagandáügyi és Schwerin-Crosigk gróf pénzügyminiszterek, továbbá ott volt Roeder admirális flottaparancsnok is. Sahn berlini főpolgármester mondott beszédet.

A legújabb nagy lexikon 108 lej. Génius lexikon 1933. 1712 hasáb, 800 kép, 32 műmelléklet, remek nyersvászorkötésben 108 lej a Lepage könyvkben Cluj. Küldje be és franco kapja, vagy utánvétellel portóval.

Kereskedelmi tanfolyam kezdődik nők és férfiak részére. Felvilágosítást ad és részletes tájékoztatást küld a vezetőség Cluj, Piata Cuza Voda 5. (Iparkamara új palotája) I. emelet, 9. ajtó. Beiratkozás délelőtt 9-1 és délután 5-7 között.

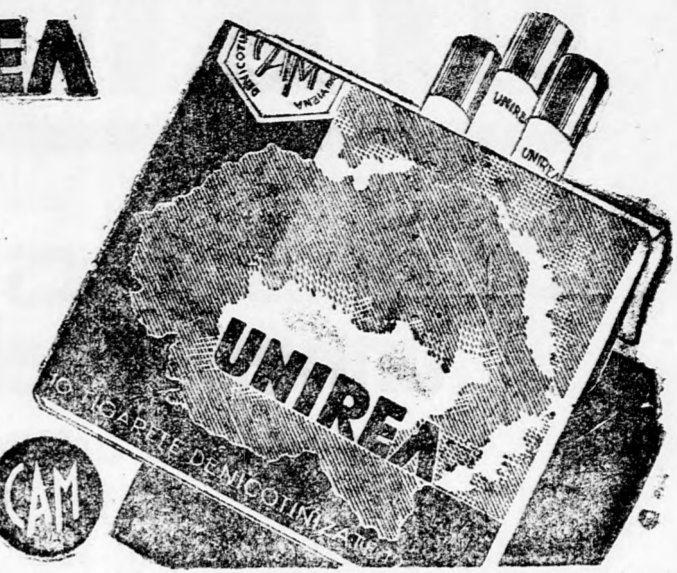
Sváje tiltakozik a Neue Züricher Zeitung, kiltitása miatt. Bernből jelentik: A svájci szövetségi kormány a berlini svájci követ utján tiltakozást jelentett be a német birodalmi kormányról a Neue Züricher szepember 20-ig történt kiltitása miatt.

Megjelent a Cluj-Kolozsvári Kalauz. Az Erdélyi Kárpát Egyesület kiadásában megjelent Cluj-Kolozsvári Kalauz és Címtár egy város lakosságának, mint a várost látogató utasoknak nélkülözhetetlen kézikönyve. A 272 oldalas munka tartalmazza a város részletes leírását, a környék kirándulásainak bő ismertetését, menetrendeket, a közlekedési szabályrendeletet, a teljes román és magyar uccajegyzéket. Szines turistatérképmelléklete minden természetbarátnak nélkülözhetetlen. Város-térképén fel van tüntetve Kolozsvár minden uccája, középülete praktikus és pillanatok alatt feltalálható kijelölben. Címtára 300 hatóságnak teljes román-magyar címén, vezetőjén, hivatalos óráin, 250 helyi egyesület ismertetésén kívül feltünteti a város minden közérdeklő címét, fontosabb tudnivalóit, intézményeit, különböző foglalkozási ágak címjegyzékét stb. Kapható az Egyesület székházában (Str. Matia 3.), valamint a helyi könyvkereskedésben és trafikokban. Ara füzve 50 lej.

Végre! Egy tizes doboz 12 leiért

Neve? UNIREA

12 leiért 10 cigarettát kap, izléses dobozba csomagolva. Nem érintette őket emberi kéz — a cigaretták önhöz tisztán jutnak el, mentesen bacillusoktól és piszoktól. Az Unirea az új bécsi módszer szerint van denjokotizálva, mely által megtartotta mindazt a jó aromát, azt a jó ízt, melyet kitünő dohány egy cigarettának adhat.

UNIREA

Felismerte az egy év előtt elloptott ruháját a károsút. Rácásan Ioan Cal. Reg. Ferdinand 139. szám alatti lakos feljelentést tett a rendőrségen Róth Dávidné kolozsvári lakos ellen. Feljelentésében elmondja, hogy a napokban az ócskapiacra felismerte Róth Dávidnén azt a kosztümöt, amit egy évvel ezelőtt loptak el tőle. Róth Dávidné azzal védekezett a rendőrségen, hogy a kosztümöt egy ismeretlen asszonytól vette az ócskapiacra. A rendőrség bevezette a nyomozást.

Kludszky két medvéje összemarcangolta egymást. Párgából jelentik: Zlinben Kludszky cirksuzigazgató két medvéje ketrecében összeverekedett. Egyikük olyan súlyos sebeket kapott a viadalban, hogy beledögölt s a másik medve is munkaképtelen lett. Kludszky kára hatvan-ezer eseh korona.

Hétfőtől kezdve direkt repülőjárat indul meg Bukarest és Prága között. Románia és Csehszlovákia közötti közlekedés megkönnyítésére repülőjáratot létesítettek Bukarest és Prága között, melyet szeptember 11-től adnak át a forgalomnak. A forgalmat a három motoros Valter típusú eseh gyártmányú gépek fogják lebonyolítani. Az első repülőgép hét fón reggel 9 órakor indul Prágából. Utjában érinteni fogja a nagyobb esehszlovák városokat: Brünn, Pozsony, Kassát, Ungvárt. Délután négy órakor lesz Kolozsváron és hat órakor érkezik Bukarestbe. Ez azt ut, amely gyorsvonaton két napot vesz igénybe, repülőgépén tíz óra hosszáig tart. A repülőgépek teljes komforttal állanak az utasok rendelkezésére, az uti költség pedig csak kevéssel drágább, mint a vonat jegy. A repülőgépén kétszáz kilogram poggyász számára van hely. A repülőgépnek lesz drótnélküli táviró állomása. Három személyből álló legénysége, pilótája, mechanikusa és egy távirásza. Ennek a légvonalnak különösen nyáron lesz nagyobb jelentősége, amikor olesón és rövid idő alatt kereshetik fel a csehszlovák utasok a Fekete-tengeri fürdőhelyeket. Lesz egy állomása a járatnak Galacban is, amelynek főleg kereskedelmi jelentősége lesz, mert ilymódon a csehszlovák kereskedők a dunai ut helyett repülőgépen szállíthatják áruikat Galacba. Kedden egy próba repülőgép érkezett Prágából a bukaresti repülőtérre, amelyen Bukarestbe érkezett Stoea mérnök a csehszlovák légi utvonal igazgatója. A csehszlovák vendégek fogadtatására megjelent a bukaresti repülőtéren Cantacuzino Páscanu a polgári repülőkar igazgatója. Az új légi vonal hivatalos felavatása szeptember 11-én lesz, amikor megérkezik a bukaresti repülőtérre az első menetrendszerinti repülőgép este hat órakor. A repülőgép fogadtatásán résztvesz dr. Vochovi a csehszlovák külügyminisztérium kiküldöttje, Neubert mérnök, a munkaügyminisztérium kiküldöttje, Stoea mérnök, a csehszlovák légi utvonal igazgatója és Prága öt legnagyobb újságjának munkatársa. A román aviatika részéről Radu Irimescu repülőügyi alminiszter jelenik meg. Kedden, szeptember 12-én fel 6 órakor Jan Seba Csehszlovákia bukaresti követe estélyt ad a csehszlovák és román aviatika képviselőinek tiszteletére.

NAPRÓL NAPRA

Ma nyit a budapesti Nemzeti Színház Arva László királlyal, 15-én a Fővárosi Operettszínház a Dubarry c. operettel és szombaton a Vigaszínház a Lányok az intézetben c. darab premierjével.

Az Egy asszony, aki tudja, mit akar c. operett bécsi előadásaira meghívták Berlinből Jannings keresztlányát, Ellen Schwannecket, aki Fritz Massary mellett a darab második női főszerepét fogja alakítani. A fiatal színésznő többiben játszott már filmen is.

Az elmúlt év szeptemberének elején 32 színház nyitott Berlinben. Most csak kilenc színházban folynak előadások. Két színházban estéről-estére telt házak előtt játszanak, a többiben gyenge házak előtt.

A prágai Stavoské Divadlóban szinre hozták Pepa lengyel darabiró Doktorisasszony c. darabját. A szerző aligha ismerne szövegére, mert a darabból sokat töröltek. Ezenefelül a Hindenburgot alakító színészek megtiltották a német elnök maszkjának viselését, egy nemzeti szocialista rohamosztágot játszó szereplőnek a barna ing viselését. Minden párszéd, amely a nemzeti szocializmusra vonatkozott, ki kellett hagyni. A Reichstag égési jelenete is kimaradt a daraból.

A közelpnapokban várják Reinhardt Párizsba érkezését, aki a Denevért fogja rendezni a Theatre-Pigalleban. Reinhardt hatvanadik születésnapját a leopoldskroni kastélyban töltötte szük baráti körben.

Végeért az olasz főiskolai verseny. Rómából jelentik: Torinóban haranguzás jelezte a főiskolai világbajnoki versenyek befejezését. Felcsendültek ezután az olasz himnusz hangjai s a felsorakozott versenyzők előtt megkezdődött a díjnyertesek díjainak kiosztása. A csapatvilágbajnokok serleget, az egyének arany érmét kaptak.

Szovjetoroszsország horogkeresztves támadástól fél. Párizsból jelentik: Az oroszországi lapok élesen támadják a németországi nemzeti szocialista sajtót a szovjetterület felosztására irányuló tervek állandó felszinen tartása miatt. Szovjetországról meg vannak győződve, hogy a horogkeresztvesek háborúra készülnek Oroszország ellen.

Raktárunkon lévő zsidótárgyu könyveket olcsón kiárusítjuk: Max Nordau: dr. Kohn — 25 L Felix Weitsch: A zsidókérdés a modern eszmeáramlatok tükrében — 25 " Tolem Alejchem: Legegett nemesekek — 10 "

<p>Hellmann</p> <p>is izlelje meg a kiflit, zsemlyét, rozsvetknit, kalácsot, stb.</p> <p>HELLMANN-kenyér izletes</p>	<p>Először</p> <p>tapasztalni fogja, hogy ezek egy ízben, mint minőségben messze felülmulják a hasonló készítményeket.</p> <p>HELLMANN-kenyér higiénikus</p>	<p>másodszor</p> <p>tapasztalni fogja, hogy ezek egy ízben, mint minőségben messze felülmulják a hasonló készítményeket.</p> <p>Hellmann</p> <p>Zsurvekniket, kalácsokat megrendelésre hazaszállítjuk.</p> <p>HELLMANN-kenyér tápláló.</p>	<p>harmadszor</p> <p>biztosra vesszük, hogy süteményeken kívül nem fog többé mást fogyasztani.</p> <p>HELLMANN-kenyér tápláló.</p>
--	--	---	--

Telefon 494.

a legjobb védő fertőző betegségek ellen

mmofón, azene, nikázás. atonazene. — 22: 20: Orgonajáték, 19.10 Operett-

ROZSÉSEK

szó 2 lej, vastakisebb apró hirdöknek 30 százalék letések díja előre csak egy tovább mellékelve van.

orth. kóser ékez. d 13. Izletes és olset és banketteket Judovits Simon.

rozott szoba két assal kiadó, Judo-

butorozott szoba n. Reg. Ferd. 107.

rozott szobát, esetm a kiadóban.

francia tanárnő mulmányokkal — a újból megkezdte, ókat kitünően bejutányos árban.

irodánkat meg 7. alatt. I. bükk-Calcit. Telefon:

bevezetett kóser elek mellett ki- r. Cotului 3. i vendégloji gya- setleg Palesztiná- az Ernster ven-

ékek korrepetálá- román nyelven is oktató urilány, t. Kitünő referen Gyors eredmény"

szítést, alakítást vállalok. G Lotti az udvarban.

nsan butorozott nálatal, kiadó. t 4.

edő megyeszék- hozománnyal jó leányt. Teljes are választok az Uj Kelet k-

uk vagy leányok n korrepetálással nálat. Ferdinand

ál külön szobás zongorahaszná- lltatónő részére, tó flutesztérével Maurernél, Str.

ERCE között.

és 14 órakor és 14 órakor és 18 órakor vár—Beszterce letti autobus

UJ KELET *Legújabb hírek*

Dolfuss Bécs felszabadításának katolikus ünnepeit játszotta ki Hitler ellen

A nagyhatalmak belátják, hogy eddigi magatartásuk miatt Ausztria szabad prédája lesz Németországnak

Bécs, szeptember 11. A bécsi katolikus nagy ünnepeket különleges pompával és nemesek a katolikusok, hanem a kultur világ nagy érdeklődése közepette tartották meg. Az ünnepeket Bécs felszabadításának emlékére tartották és egyben a hivatalos katolicizmus demonstrációjaként hatott a hitleri Németország ellen. Ezért különösen érdekesek az ünnepeken elhangzott katolikus szónoklatok, melyekben Bécs történelmi szerepét hangsúlyozták ki minden barbár és kulturel- lenes invázió ellen.

Szombaton délelőtt hatalmas felvonulás volt a Ringen. Nagy tömegek vonultak nagy zeneszóval a hadügyminisztériumhoz, itt a Radetzky-szobor talapzatánál Dolfuss kancellár és a kormány tagjai várták a menetet. Tizenegy órakor a Prater stadionjában tartották meg az egyházi ünnepet, melyen dr. Memelauer st. pölteni püspök celebrálta a misét. Ünnepe volt délelőtt a Hofburgban is. Délután Bécs gyermekei hódoló menetben vonultak el dr. Innitzer bíbornok előtt. A katolikus kaszinóban megtartott gyűlésen Schusehnigg igazságügyminiszter valamint Li atya, egy kínai misszionárius szóltak fel.

A katolikus kongresszus szombati eseménye Dolfuss kancellár nagy politikai beszéde volt, amelyben bejelentette az új keresztény osztrák állam megteremtését.

Dolfuss nagy beszéde

Ezután következett Dolfuss nagy és katolikus színezte mellett is politikai hitvallásként ható beszéde.

— Ausztria — mondotta Dolfuss — úgy, mint 250 évvel ezelőtt, most is harcot folytat a keresztény nyugat és a keresztény német kultúra védelmében. Nem igaz, hogy sötét középkor volt az a sok évszázad, amikor igazi keresztény német kultúra uralkodott Ausztriában. Ezek a századok jelentették a német kultúra virágzásának korszakát. Ezt a kulturát akarja visszaállítani a kormány s ezért határozta el magát arra, hogy megújítja Ausztria állami, társadalmi és gazdasági életét. Ausztria történelme megjelöli az utat, amelyen menni kell. Keresztény német államot akarunk hazánkban, — mondotta a kancellár emelt hangon a tömeg óriási lelkesedése közepette. — XI. Pius pápa egyik legutolsó enciklikája, a quadragesimo anno, értékes tanácsokkal szolgál, hogy milyen formában kell alakítani az osztrák állam életét. Állami, társadalmi és gazdasági életünk megújítását keresztény szellemben akarjuk megvalósítani. Alkotmányos életünk alapja a rendi forma és a rendi alkotmány lesz, úgy, amint ezt a quadragesimo anno hirdeti. Ha kis német ország vagyunk is, azt akarjuk, hogy mi legyünk az első ország, amely állami életében tetekké váltja a pápai enciklika ajánlásait.

Ausztria helyzetét súlyosnak ítélik Genfben

Genf, szeptember 11. Ausztria helyzetét általában súlyosnak ítélik. Ha a hatalmak gyorsan nem találják ki valamilyen jó megoldást, Ausztria menthetetlen pr

dájává válik Németországnak. A hatalmak eddigi, Ausztriával szembeni politikája kezd esődtöt mondani s ezért hallatlanul erősödik az Anschluss gondolata.

Párizs, szeptember 11. A Matin közlése szerint az olasz határvidéki haderőt az osztrák határon átesportosították. A lap biztos információk alapján jelenti, hogy Olaszország el van szánva arra, hogy a németországi nemzeti szocialisták erőszakos betörését s az ausztriai belső nemzeti szocialista puccskíséreltet egyaránt megakadályozza. A déltiroli német lakta területeken a rendőrség fokozott óberséggel vigyáz a rendre, mert Trenti-

nó több községében is fellángolt a horog kereszt propaganda.

Miért tanácskoztak Mussolini Starhemberggel?

Belgrád, szeptember 11. A Politika értesülései szerint Dolfuss nem volt bajlandó mindenben magáévá tenni Mussolini elgondolásait s ezért került sor Starhemberg Mussolini tanácskozára. A lap aggodalmát fejezi ki, hogy Ausztria esetleg csatlakozni talál a békerevizós fronthoz. A leghelyesebb lenne — írja a lap — ha választásokat rendelnének el Ausztriában. Döntse el az osztrák nép maga, milyen irányban kíván haladni.

Fasiszta pártba tömörülnek Manoilescu elnökleite alatt a romániai jobboldali szervezetek

Maniu, Duca, Averescu politikai triumvirátus is kialakulóban van

Bucuresti-Bukarest, szeptember 11. A Tempo értesülése szerint Manoilescu egy romániai fasiszta párt megalakításán fáradozik és e célból tárgyalásokat folytat Fortu professzorral, valamint Cuzával, Codreanuval, Gogával és Stefan Tatarescu ezredessel, aki a romániai nemzeti szocialista párt elnökének nevezi magát. A Tempo hozzáteszi, hogy ezzel szemben másik politikai triumvirátus is kialakulóban van:

Maniu, Duca és Averescu marsall között. Ez a három politikus egy bizonyos koncepciót képvisel a belpolitikai életben és szoros együttműködésük azt a célt szolgálja, hogy ennek a koncepciónak érvényt szerezzen.

Ami már most a fasiszta pártot illeti, a legtöbb jobboldali csoport egyetért Manoilescuval a párt megalakításának szükségességében. Decemberig ez a hír szerint meg is történik.

Az Egyesült Államok nem fogadta kedvezőtlenül az új kubai elnököt

Lassanként helyreáll a rend Kubában

London, szeptember 11. Kubában Ramon San Martin anatómus orvosprofesszor jelölték ki köztársasági elnökké. Az új elnök Machado diktatúrája alatt száműzetésben élt. Hivatala elfoglalásakor kijelentette, hogy kormánya elismeri Kuba nemzetközi kötelezettségeit s békében kíván élni minden országgal.

A lapok beavatott helyről szerzett értesülései szerint az Egyesült Államok kormánya egyelőre várakozó álláspont-ra helyezkedik Ramon Sanmartino kubai elnök kormányával szemben. Az

SZFAT AMENU

Héber nyelv tanulására alkalmas nyelvkönyv. Korlátolt mennyiségben kapható román és magyar fordítással is

az UJ KELET könyvosztályában

Ára 140 lej

Szállítjuk utánvétellel vagy az összeg és portóköltség (10 lej) előzetes beküldése mellett.

A modern kézimunka

legértékesebb disze minden lakásnak!!!

A legújabb külföldi modellek szerint készített kézimunkák, képek meglepő olcsó áron kaphatók

FISCH BOSKE kézimunkaszalonjában Cluj, Str. Barjitu (Malom u.) 16. szám.

amerikai hadihajók még egy ideig a kubai vizeken maradnak. Amerikában érdeklődéssel várják, képes lesz-e az új kormány a rendet és közbiztonságot fenntartani.

Havannában még mintegy háromszáz tiszti fejét ki ellenállást a forradalmi kormányval szemben. A tisztek a nemzeti szálló harmadik emeletén elbarrikádóztak magukat. A forradalmi kormányzat gépfegyveres osztagokat állított fel a szálló előterében. Összeülték zésre az ellenforradalmárokkal még nem került sor.

Kétmillió lej értékű ékszerrel vitt magával a halálba

Bucuresti-Bukarest, szeptember 11. (Az Uj Kelet tud.) Budachji fürdőhelyen, a Fekete-tenger partján, tegnap egy fiatalember holttestét halaszták ki a vízből, amelyet félig már megettek a rákok. A fiatalember derekára börtörző volt erősítve, amelyben kétmillió lej értékű ékszerrel találtak. Megmúldt a vízszigetelt holttest személyazonosságának megállapítása érdekében. A hatóságok azt hiszik, hogy öngyilkos ság történt.

Tűzvész pusztít el egy német falut, mert nincs víz

Berlin, szeptember 11. A badeni Pforzheim közelében levő Öschelbronn község több, mint tizenkét órája ég. Vízhiány miatt nem tudtak gátat vetni a tűz terjedésének, amelyet erős szél is fokozott. A község a demilitarizált zónába esik s így csak reggelre várható egy utabindított pionirszázalaj helyszínre érkezése. Emberéletben nem esett kár, de sokan füstmérgezést kaptak és többen megsebesültek az oltási kísérleteknél. Több, mint kétszáz lakóhoz már elhamvadtt. A kárt legalább egymillió márkára becsülik.

Ma hoz ítéletet a kolozsvári hadbíróóság a gyilkos zenészkatonára ügyében

Cluj-Kolozsvár, szeptember 11. (Az Uj Kelet tud.) Ma kezdte tárgyalni a kolozsvári hadbíróóság ítélőtáncsa Tiran Mihály máramaroszigeti zenész katonára gyilkossági perét. A fiatal katonára ellen az a vád, hogy ez év márciusában meggyilkolta Andreica György nevű nagybátyját, majd egy fejszevesséssel végzett Goth Tiran nevű, negyvenéves nagy nénével is. A hadbíróóság elé több, mint harminc tanu lett beidézve az érdekes gyilkosság tárgyalására. A tanuk javarésze azonban nem jelent meg a mai gyűlésen és így a tárgyalást keddre halasztották, amikor a tanuk kihallgatása után, sor kerül egy a vád-, védőbeszédre, valamint ítélethozatalra.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó Rt. nyomdája Cluj-Kolozsvár, Strada Baron L. Pop (v. Brassai u.) 10. Telefon: 9-77.

Értékes szépirodalmi művek darabja 20 lej

Szép Ernő: Lila akác	20 Lej
Farrére: A tikárkisaszony	20 Lej
Toudouze: Vulkanok ébresztője	20 Lej
Bennett: Mr. Prohack	20 Lej
Bennett: Hugo	20 Lej
Magre: A tigris titka	20 Lej
Fouchardière: Ha nagyjaink viaszatérnek	20 Lej
Renard: A bacillusember	20 Lej

Taxa postaláti in n No. 224.713

da Baron L. Telefon: 9-77 Havonta 110 évre 600, egy földre: Havon félre 6, egy detések díjs KELET az zsidóság egy keink utánn rás megjelöl

Rendi álla

Dolfuss bej mányt.

Tehát rendi mi, amit meg kell tanulni. dalmi, gazdasá ból. Amelyekb Szovjet, fas kereszt és mos állam.

Mindegyik e mégis van e

Hogy nem le nevezőre hozni

Sem a szov sem a horogke ba nem fér be

Mert minden polgárnak a

Az egyelőre j zettségeket.

A többi csak

A kisebbség rére.

Ki családost

A Harmadik

ményét adjuk

fölközt gondol

az egészről a v

Offenbachba

ményt tett közz

olvasható: „Ak

iratokat terjesz

hoz utastást

vó röpirattérje

főhívás nélkül

Más:

Braunschweig

adóját 450 szá

áruházak adója

Más:

A Reichswel

dette, hogy a l

rezek be kivé

„Mein Kampf”

Más:

Ujabban meg

got és folyóira

szágból. A kiti

tulhaladta a né

Más:

Az anhalti R

tábot állítottak

mely a szociáld

azonban a kamp

Egyelőre elég

tükrét adják a

Halál a röpirat

sok, Hitler könt

ratok, új kone

valaki, aki más

rodalmát?

Azt hisszük, s

A két sas

Hát hova tov

lesz jó Roosevelt

sas madár, mely

megindította a

és akcióját és a

hangulatban örö

az amerikai trös

Ezek az idők a

tak. Igaz, hogy

miatt multak e

nem ismerik el

Allig három l

az egész két sas

Mert a két ss

szobatudósok az

okosabb közgá

is nevezték agy

násadóját.

Minden szá

százszázalékosan

ismeri.

„A fogyasztás

a gyarak lepítit

kást.” Mán igé

ma már vitaní.

Leszállítani a m

munkabért. Ezt

agyalta ki az ag